

MEMÒRIA UPEC 2010

LES SOLUCIONS PASSEN PER L'ESQUERRA

UPEC
Universitat
Progressista
d'Estiu de Catalunya

12-16 juliol de 2010

Facultat de Geografia i Història de la UB
Carrer Montalegre, 6 - 4ª planta
Barcelona

3 CRÈDITS DE
L'URGE ELECCIO
A LES UNIVERSITATS
PÚBLIQUES

www.upec.cat

Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC) és filla d'un llinatge que no vol que resti desconegut. Fills i néts de les aspiracions de les classes populars catalanes del s. XIX, plasmades en el seu vell lema "Instruir-vos i sereu lliures, associeu-vos i sereu forts, estimeu-vos i sereu feliços", fills i néts de l'esforç de la primavera republicana dels anys trenta on s'anunciava que "Per damunt de tot, cultura. Res no quedarà de l'esforç cívic dels nostres dies sense la pressió d'un ambient que ens porti a tots pels camins més càlids de la intel·ligència" i fills i néts de l'antifranquisme social i polític que aconseguí reconstruir la raó democràtica al nostre país, volem que el llegat del passat també teixeixi el nostre present cap al futur.

Índex

1. IDENTIFICACIÓ

2. ANTECEDENTS

3. DESCRIPCIÓ

4. ÒRGANS DE LA UPEC

JUNTA DIRECTIVA

CONSELL RECTOR

CONSELL SOCIAL

EQUIP TÈCNIC

5. PROGRAMA UPEC 2010

6. MEMÒRIA D'ACTIVITATS

RODA DE PREMSA

DIA 12 DE JULIOL – INAUGURACIÓ UPEC 2010 - ELS VALORS DEL SINDICALISME. COM S'HA DE REFORÇAR EL ROL DELS SINDICATS?

DIA 13 DE JULIOL – ANÀLISI DE L'ACCIÓ DE GOVERN

DIA 14 DE JULIOL – EPICUR AL SEGLE XXI

DIA 15 DE JULIOL – LES BARRICADES DE LA CRISI

DIA 16 – EL FUTUR DE L'ESQUERRA A CATALUNYA – CLOENDA UPEC 2010

7. MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL PROGRAMA D'ARTISTES

DILLUNS, 12 DE JULIOL DE 2010 A LES 22:00H- CONCERT ANNA ROIG

DIMARTS, 13 DE JULIOL DE 2010 A LES 20:00H – SOBRE RODES - CIRC PISTOLET

DIMECRES, 14 DE JULIOL DE 2010 A LES 20:30H – PROJECCIÓ: BRIGADA CRIMINAL

DIJOUS, 15 DE JULIOL DEL 2010 A LES 21:00- TEATRE TANTARANTANA

DIVENDRES, 16 DE JULIOL DEL 2010 A LES 21:00- CONCERT NOUR I DUMBALA CANALLA

8. MEMÒRIA D'ACTIVITATS EN EL MARC DE LA UPEC

FORUM SOCIAL CATALÀ 2010

PRESENTACIÓ PUBLICACIÓ

TERTÚLIES 2010

PROJECTE SUBURBE

9. PUBLICACIONS

EDICIÓ I PUBLICACIÓ DE LES PONÈNCIES DEL 2009

10. MATERIAL GRÀFIC

11. MANIFEST UPEC 2010

I. IDENTIFICACIÓ

Nom del Projecte: VI Jornades per la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya 2010.

Dates de realització: 12-16 juliol 2010

Lloc d'execució del projecte:

- Les activitats es van dur a terme a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.
- Les activitats artístiques es van desenvolupar en diferents espais segons la seva tipologia: Harlem Jazz Club, Plaça de la Mercè, cinemes Maldà i Tantarantana Teatre.

2. ANTECEDENTS

El projecte UPEC sorgeix d'un grup de persones clarament compromeses amb les polítiques d'esquerres i representatives de la pluralitat dins del progressisme que vinculades als àmbits social, intel·lectual, polític o acadèmic l'11 de novembre de 2004 van constituir l'associació *19 de Juliol promotora d'una universitat: Europea, Laica i Progressista*. A partir d'aquest es van crear les bases per a constituir l'any 2005 la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (la UPEC).

La iniciativa de la UPEC sorgeix de la necessitat d'omplir un buit pel que fa als escenaris de debat plurals dels sectors progressistes a Catalunya amb la voluntat de ser un gran espai de trobada, reflexió i estudi dels temes que preocupen als sectors socials democràtics i d'esquerres, que reuneixi alumnes de Catalunya i d'altres territoris juntament amb intel·lectuals, científics, artistes, líders associatius, sindicals i polítics.

3. DESCRIPCIÓ

El projecte de la UPEC en la sisena edició ha fet un pas endavant per seguir consolidant-se com a referent de la formació i el debat, des de les esquerres, localitzat temporalment en els mesos d'estiu. A la vegada, però, a més de treballar per la fidelització del públic que ja ha assistit a alguna de les edicions anteriors i créixer en el nombre d'assistents a les jornades de la UPEC, s'ha treballat per desenvolupar més activitat durant l'any –per tant, un creixement temporal- per donar a conèixer el projecte més enllà de les jornades de juliol.

4. ÒRGANS DE LA UPEC

Junta Directiva

Està formada per:

President

Jordi Serrano

Vicepresidència

Albert Aixalà

Oriol Illa

Vocals

Laura Pelay i Bargalló

Pere Aragonès

Xavier Domènech

Laia Ortiz

Javier López

Josep Maria Romero

David Minoves

Secretari

Luis Juberías

Tresorer

Ricard Fernández

Consell Rector

Les persones que el componen ho fan a títol personal i no com a representants institucionals.

Està format per:

Rector: Jordi Serrano

Rector Emèrit: Vicenç Navarro

Consellers:

- Josep Mª Álvarez
 - Eudald Carbonell
 - Mercè Civit
 - Joan Coscubiela
 - Jordi Dauder
 - Manuela de Madre
 - Luis de Sebastián –in memoriam-
 - Josep Fontana
 - Marina Geli
 - Josep Huguet
 - Paco Ibáñez
 - Oriol Junqueras
 - José Luís López Bulla
 - Enric Majó
 - Lluís Martí Bielsa
 - Imma Mayol
 - Raimon Obiols
 - Carme Porta
 - Enric Pubill
 - Rosa Regàs
 - Marina Rossell
 - Maria Salvo
 - Celestino Sánchez
 - José Saramago –in memoriam- (*)
 - Marina Subirats
- Secretari: Oriol Illa

(*) En el marc de les jornades de la UPEC es va homenatjar José Saramago, membre del Consell Rector de la UPEC des dels inicis del projecte, mort el 18 de juny de 2010 a Tías –Canarias-. En reconeixement a la seva trajectòria i al suport atorgat al projecte li va ser concedit el premi UPEC 2010

Consell Social

Grup de suport format per associacions i organitzacions progressistes i fundacions d'esquerres:

- Comissions Obreres – CCOO
- Unió General de Treballadors – UGT
- Fundació Josep Irla
- Fundació l'Alternativa
- Fundació Nous Horitzons
- Fundació Rafael Campalans
- Acció Escolta de Catalunya
- Acció Jove - Joves de CCOO
- Associació Catalana per la Pau
- Avalot
- Casals de Joves de Catalunya
- Cooperació
- Entorn SCCL
- Escola Lliure El Sol
- ESPLAC - Espais Catalans
- Fundació Catalunya Segle XXI
- Fundació Ferrer i Guàrdia
- Fundació Pere Ardiaca
- Fundació Terra
- SOS Racisme
- Associació de Joves Estudiants de Catalunya – AJEC
- Associació d'Estudiants Progressistes – AEP
- Ateneus Laics
- Col·lectius de Joves Comunistes - CJC Joventut Comunista
- Estudiants en acció
- Fundació Cipriano García

- Fundació Josep Comaposada
- Joventut Socialista de Catalunya
- Joves d'Esquerra Verda – JEV
- Món-3
- Associació Catalana d'Investigacions marxistes
- Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la UPC
- Coordinadora per a la Memòria Històrica i Democràtica de Catalunya
- Centre de Recerca Econòmica i Social de Catalunya
- Sin Permiso
- Suburbe-Associació Cultural Estenent el desastre
- DeBarris sccl

Equip Tècnic

Direcció: Judith Calàbria – Laura Valls (a partir de maig de 2010)
Montse Alba

Tècnica en Comunicació i Premsa: Núria Riera
Tècnic en Disseny i Audiovisual: Òscar Martínez
Tècnica en Projectes i Gestió Cultural: Alba Robert

Cap de premsa:

David Miró, periodista

Voluntaris durant el desenvolupament de les VI jornades:

Agustina Ivorra Durban - Pau Sánchez Riofrio - Àngels Duran Clavero - Elvira Duran Costell i 4 voluntaris de l'associació AVALOT.

Seu UPEC

Aquest any, després de 6 anys de compartir l'espai amb entitats del Consell Social, la UPEC ha començat una nova etapa mitjançant l'assignació d'un local propi gràcies a la signatura d'un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest fet representa un pas endavant en la consolidació del projecte, atès que la possibilitat de disposar d'aquest espai obre un camí per al desenvolupament d'activitats que fins ara quedaven supeditades a la recerca i la disponibilitat d'espais cedits o llogats.

Així mateix, la disponibilitat d'un espai UPEC permetrà la visibilització del projecte UPEC durant tot l'any, després de fer les obres de millora i adequació de l'espai. El local, situat a peu de carrer, es troba en una zona de fàcil accés, la qual cosa també és un avantatge per seguir acostant el projecte a totes les persones i entitats.

5. PROGRAMA UPEC 2010

Les VI Jornades de la UPEC van centrar el seu èxit de treball en el lema **Les solucions passen per l'esquerra** amb la finalitat d'establir el fil conductor que donaria continuïtat a totes les ponències que s'han centrat en quatre dies de debat a l'entorn dels següents eixos centrals:

Anàlisi de l'acció de govern:

L'arribada del Govern Catalanista i d'Esquerres a finals de 2003 va comportar que s'obrissin grans expectatives a Catalunya després de 23 anys d'executius conservadors, sobretot pel que fa al programa de reformes socials i també per la possibilitat de visualitzar un nou estil de governança i de fer política. Després de set anys l'obra d'aquests governs d'esquerres comença a tenir un cert gruix, però és veritat que tan pel soroll provocat per les disfuncions internes de la coalició com pel permanent conflicte amb Madrid, arran de la l'aprovació d'un nou Estatut que volia empènyer el sistema autonòmic cap a un model més federal, han fet que tot sovint les accions que s'han portat a terme en altres àmbits com l'econòmic, el social i el cultural hagin rebut molt poca atenció per part dels mitjans. Per això considerem necessari fer una anàlisi rigorosa i exhaustiva d'aquesta obra de govern, perquè es pugui jutjar en tota la seva amplitud i col·locar també en un context històric més enllà dels titulars de premsa puntuals o els eslògans de campanya.

Epicur al segle XXI:

La recerca de la societat que permeti assolir a tots els seus individus un grau de felicitat suficients ha estat sempre un dels motors de les ideologies progressistes. Els primers teòrics del socialisme van criticar amb duresa la deshumanització que comportava la societat industrial del segle XIX i van forjar utopies alliberadores amb el mite de l'home nou. A inicis del segle XXI aquesta és encara una qüestió pendent. La postmodernitat i l'hiperconsumisme no han aconseguit una societat on tothom pugui sentir-se feliç, al contrari, han aparegut noves infelicitats i nous trastorns que afecten especialment al nostre sistema sanitari. La síndrome de la insatisfacció perpètua que acompanya el capitalisme en la seva fase actual fa que alguns sectors i col·lectius defensin un canvi radical de valors per assolir l'objectiu final de la felicitat.

Les barricades de la crisi:

A la dècada dels 70 i dels 80 els barris obrers van ser protagonistes de la profunda transformació social que va comportar la democràcia. Les seves reivindicacions i mobilitzacions van forçar els poders públics a girar la mirada cap a unes aglomeracions urbanes que fins llavors no havien gaudit del mínim de dignitat necessària. Què queda avui dia d'aquell moviment veïnal? Quina és la resposta que s'ha de donar des dels barris a la crisi econòmica? És possible que tornem a veure

iniciatives de solidaritat ciutadana entre els més desfavorits com en el passat o ja al nostre teixit urbà només té lloc el campí qui pugui o el buscar l'aixopluc de l'estat?

El futur de l'esquerra a Catalunya:

No hi ha dubte que les eleccions catalanes de la tardor marcaran un abans i un després per l'esquerra catalana en el seu conjunt. Més enllà de la victòria o la derrota hi ha moltes coses en joc, com ara les relacions entre els mateixos partits, els lideratges o la salut d'alguns projectes. L'experiència dels governs de coalició ha donat molts fruits, però també ha provocat ferides. El context internacional tampoc és el més optimista, amb un clar gir conservador a Europa que contrasta amb el reformisme d'Obama als Estats Units i de Lula al Brasil. Com combatre la desafecció política? Seran capaços els partits d'esquerra d'extreure'ns les lliçons pertinents i oferir a la ciutadania un projecte engrescador, superador de vells conflictes i amb receptes contra la crisi diferents de les que presenta la dreta?

Article per a la presentació de la VI edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya a càrrec del rector, Jordi Serrano

Que floreixin les mil flors de l'esquerra i del catalanisme ¹

“Hi ha una gent estranya que sospira per un món on tothom estigui acomiadat gratuïtament i sense subsidi, sense habitatges és a dir vivint al carrer; sense sanitat pública, és a dir morint de qualsevol malaltia guarible; amb gent gran sense pensions, malvivint al límit i sense escoles, és a dir amb quasi tothom analfabet. Mentrestant, uns quants individus juguen a canviar-se papers del monopoli les vint i quatre hores del dia, fent totes les trampes possibles. I si el joc els surt malament llavors giren la seva mirada vers al poble a veure què ens poden expropiar. Quin estrany món volen aquestes males persones? Els neoliberals, banksters i ludòpates són un perill per a la humanitat!

Escoltarem si algun dia podrem democratitzar la justícia de la mà de José Antonio Martín Pallín, magistrat del Tribunal Suprem, i analitzarem els set anys de govern d'esquerres, segurament el govern més progressista d'Europa. Margaret Thatcher deia que no hi havia societat sinó només individus, sembla que aquesta idea hagi triomfat fins al paroxisme. Ens volen fer veure que els problemes socials no existeixen, llavors el que passa és que sembla que només hi ha problemes individuals i que per tant no cal conduir la societat de forma democràtica cap a la justícia sinó que el que cal és culpabilitzar la gent. La gent, en comptes de protestar, interioritza els problemes com a fracassos personals i és així com al final els ansiolítics són els fàrmacs més venuts del mercat. Llavors s'ha aconseguit que sembli que no hi ha conflictes socials, l'eliminació de les polítiques d'esquerres.

Intentarem recuperar des de la filosofia el debat sobre quina bona societat volem, un objectiu que sempre ha estat o hauria d'haver estat el de les polítiques d'esquerres. Parlarem de la gent invisible, de la societat invisible, dels barris invisibles, de la gent pobre que ni vota, que ni té veu. Parlarem també de propostes de futur per a Catalunya des de totes les sensibilitats d'esquerres i comptarem amb la presència d'un dels grans referents de l'esquerra europea, Santiago Carrillo, l'únic polític no català present a l'Ateneo de Madrid quan es va presentar l'Estatut. Des de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya volem contribuir d'una forma modesta però decidida a crear un marc d'esquerres, abans en dèiem una estratègia d'esquerres, ja que si juguem al marc de les dretes aquestes sempre tornaran, creuen que el poder és el seu lloc habitual. En els darrers dos-cents anys ells, n'han governat 175.

Volem lluitar contra la desafecció dels ciutadans d'esquerres i per fer-ho cal recuperar la direcció dels destins col·lectius, començant per l'economia i no deixar-los en mans de la irracionalitat i el fonamentalisme. Volem, a més, contribuir que a la tardor floreixin les mil flors de l'esquerra i del catalanisme.” – Jordi Serrano

¹ Article aparegut al suplement del diari Público de presentació de les VI Jornades de la UPEC – Jordi Serrano

	INAUGURACIÓ UPEC 2010 dilluns, 12 de juliol	ANÀLISI DE L'ACCIÓ DE GOVERN dimarts, 13 de juliol	EPICUR AL SEGLE XXI dimecres, 14 de juliol	LES BARRICADES DE LA CRISI dijous, 15 de juliol	EL FUTUR DE L'ESQUERRA A CATALUNYA divendres, 16 de juliol
09:30		Acció de govern. La gestió de les polítiques socials a Catalunya i a Espanya Vicenç Navarro Juan Torres Carme Trilla Modera: Laia Ortiz	Malestar privat o societat malalta? Francesca Zapater Matthew Tree Lucia Artazco Modera: Isabel Ribas	Barris invisibles. Què s'ha fet dels barris que anomenàvem obrers? Eva Fernández Eduard Jiménez Josep Maria Monferrer Modera: Ricard Fernandez	Balanç Polític i Futur. Reflexió sobre la desafecció política Eduard López Jordi Guillot Meritxell Batet Modera: Antonio Franco
12h	Inauguració parlaments Jordi Serrano, Rector UPEC José Montilla, President Generalitat de Catalunya Lourdes Cirlot, Vicerectora d'Art, Cultura i Patrimoni de la UB Guillem Espriu, Regidor districte de Gràcia Ajuntament de Barcelona Conferència Inaugural José Antonio Martín Pallín Presenta: David Minoves	La projecció internacional de Catalunya: un dret o una necessitat? Santiago Castellà Pascal Brice Oriol Junqueras Modera: Laura Pelay	Velles i noves infelicitats Gemma Calvet Milagros Pérez Oliva Carme Valls Modera: Siscu Baiges	Dependents i marginats. Les polítiques de benestar i la legislació ... Judith Cobacho Antonio Centeno Ricard Gomà Modera: Jaume Reixach	Entrega de premis UPEC 2010 José Saramago –en memòria- Fatima Ghailan La necessària esquerra del S. XXI: Joan Majó Presenta; Javi López Parlament de Cloenda: Jordi Serrano
14h					
16.30	Els valors del sindicalisme. Com s'ha de reforçar el rol dels sindicats? Joan Carles Gallego Josep Maria Álvarez Modera: Anna Simó	Catalunya i el dret a decidir Ignasi Llorente Joan Josep Nuet Joan Josep López Burniol Modera: Oriol Illa	Debat sobre la bona societat. Noves utopies epicurianes Joan Manuel del Pozo Daniel Raventós Modera: Assumpta Baig	Sense feina: L'atur a Catalunya. A qui afecta? Gregori Cascante Sara Berbel Montserrat Solé Modera: Jordi Molet	
18.30	Còmic i Política Antonio Altarriba Horacio Altuna Modera: Pepe Galvez	La part fosca de la realitat (autors novel·la negra) Raul Argemí Juan Madrid Modera: Ferran Espada		Novel·la negra, novel·la crítica, novel·la social David C Hall Antonio Lozano Modera: Josep Ma. Romero	

Programa cultural UPEC 2010

dilluns, 12 juliol

Harlem Jazz Club

22h - Anna Roig i L'ombre de ton chien

Després d'anys fent homenatge a la cançó francesa i sense deixar el toc teatral que la caracteritza, Anna Roig interpreta les seves pròpies cançons amb *L'ombre de ton chien*, quatre músics que es complementen, per presentar un projecte musical amb arranjaments vitals i eclèctics que abasten sense complexos sonoritats tant del jazz com del pop.

1 C/ Comtessa de Sobradiel, 8

dimarts, 13 juliol

Plaça de la Mercè

20h - "Sobre rodes" amb Circ Pistolet

Tres personatges d'una altra època, arriben carregats amb les seves eines, rodes, cargols, claus... i de cop, un contratemps. L'acrobàcia, els equilibris, l'humor, la proesa tècnica i la música en viu, són l'engrenatge que mou 'sobre rodes', un espectacle de circ, divertit i per a tots els públics.

2 Pl. de la Mercè

dimecres, 14 juliol

Cinema Maldà

20.30h - "Brigada Criminal" (Ignacio F. Iquino, 1950)

A un jove policia li encarreguen la detenció d'un delinqüent. Aquest fet el porta a descobrir un perillós grup d'atracadors, en el qual s'introduirà d'incògnit.

3 C/ del Pi, 5

dijous, 15 juliol

Teatre Tantarantana

21h - "Contra el progrés" - Companyia de Teatre al Detall

Dirigit per Joan Mª Segura Bernades (*)

Mitjançant escenes provocadores, el dramaturg Esteve Soler trenca amb les expectatives del públic. En les seves escenes burlesques desemmascara les monstruositats generades pels temps en què vivim. Les exageracions de Soler i el seu humor negre inciten el riure, però un sempre es queda glaçat per la seva cruïda.

4 C/ de les flors, 22

(*) Entrades per sorteig. Trobareu el formulari a la web

divendres, 16 juliol

Espai Jove La Fontana

Concert de cloenda 21h Nour

Formació liderada per Yacine (ex-Cheb Balowski). Exquisits riffs de guitarra i un treball líric i melòdic que mostra una fusió de rock amb ritmes i melodies d'influència àrab.

22.30h Dumbala Canalla

Un grupat de músics i molta música amb influències ben variades: balcànica, klezmer, swing i tradicional catalana. Música impossible d'escoltar sense moure's!

5 C/ Gran de Gràcia, 190

Harlem Jazz Club

22.30h - Blues Jam Session (*)

SHINE - Hernán "El Chino" Senra, guitarra i veu. Ivan Kovacevich, contrabaix. Pol Prats, bateria.

(*) Entrada gratuïta a les persones inscrites a la UPEC

Harlem Jazz Club

22.30h - Soul & Funk Jam Session (*)

KENA TOLEDO GRUP - Kena Toledo, veu. Claudio Nervi, teclats. David Marroquin, baix. Cristian Vilalta, bateria.

(*) Entrada gratuïta a les persones inscrites a la UPEC

Ponents de les jornades

Dilluns, 12 de juliol · INAUGURACIÓ UPEC 2010

A les 12.30 hores

Parlaments

Jordi Serrano, Rector de la UPEC; **José Montilla**, President de la Generalitat de Catalunya; **Lourdes Cirlot**, Vicerectora d'Art, Cultura i Patrimoni de la UB, i **Guillem Espriu**, Regidor del Districte de Gràcia de l'Ajuntament de Barcelona.

A les 13.15 hores

Conferència inaugural

La transició inacabada de la justícia espanyola

Amb **José Antonio Martín Pallín**, Magistrat del Tribunal Suprem i Comissionat de la Comissió Internacional de Juristes.

Presenta **David Minoves**, Director General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària

A les 16.30 hores

Els valors del sindicalisme

Amb **Joan Carles Gallego**, Secretari General de CCOO de Catalunya i **Josep Maria Àlvarez**, Secretari General d'UGT de Catalunya

Modera **Anna Simó**, Portaveu del Grup Parlamentari d'ERC al Parlament de Catalunya

A les 18.30 hores

Còmic i política

Amb **Antonio Altarriba**, Catedràtic de literatura francesa a la Universitat del País Basc, escriptor i guionista i **Horacio Altuna**, Dibuxant de còmic

Modera **Pepe Gálvez**, Economista, sindicalista i guionista, expert i crític de còmics

A les 22.00 hores – Harlem Jazz Club

Concert amb **Anna Roig** i *L'ombre de ton chien*

Dimarts, 13 de juliol · Eix: Anàlisi de l'acció de Govern

A les 9.30 hores

Acció de Govern. La gestió de les polítiques socials a Catalunya i a Espanya

Amb **Vicenç Navarro**, Catedràtic de Ciències Polítiques i Socials a la UPF i professor de Polítiques Públiques en The Johns Hopkins University (Baltimore, EUA), **Juan Torres López**, Catedràtic d'Economia Aplicada a la Universitat de Sevilla, **Carme Trilla**, Secretaria d'Habitatge i Economista.

Modera **Laia Ortiz**, Diputada del GP d'iniciativa per Catalunya Verds – Esquerra Unida i Alternativa i Portaveu d'ICV.

A les 12.00 hores

La projecció internacional de Catalunya: un dret o una necessitat?

Amb **Santiago Castellà**, Professor Dret Internacional (URV) i Director del Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya; **Pascal Brice**, Cònsol General de França a Barcelona, **Oriol Junqueras**, Eurodiputat d'ERC al Parlament Europeu del Grup Els Verds/Aliança Lliure Europa
Modera **Laura Pelay**, Secretària Adjunta a la Secretaria General d'UGT Catalunya

A les 16.30 hores

Catalunya i el dret a decidir

Amb **Ignasi Llorente**, Secretari d'imatge i comunicació d'ERC i portaveu; **Juan José López Burniol**, Notari; **Joan Josep Nuet**, Senador d'EUiA i Secretari General del PCC
Modera **Oriol Illa**, Membre de la Junta Directiva de la UPEC i polítòleg

A les 18.30 hores

La part fosca de la realitat

Raul Argemí, Escriptor; **Juan Madrid**, Escriptor, periodista i guionista
Modera **Ferran Espada**, Director d'El Punt Barcelona

A les 20 hores – Plaça de la Mercè de Barcelona

Espectacle de circ amb 'sObre rOdes' a càrrec del Circ Pistolet

Dimecres, 14 de juliol · Eix: Epicur al segle XXI

A les 9.30 hores

Efectes socials de la crisi i l'atur

Amb **Lucia Artazco**, Directora de l'Institut de Serveis a la Comunitat de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Especialista en Medicina Preventiva i Salut Pública i Doctora en Ciències de la Salut i la Vida; **Francesca Zapater**, Metgessa CAP; **Matthew Tree**, Escriptor

Modera **Isabel Ribas Seix**, Coordinadora de Barcelona d'EUiA i Delegada de Salut de l'Ajuntament de Barcelona

A les 12.00 hores

Les noves infelicitats

Amb **Gemma Calvet**, Advocada i consultora en dret, polítiques socials i drets humans; **Milagros Pérez Oliva**, Periodista; **Carme Valls**, Metgessa i presidenta de la Fundació Catalunya Segle XXI

Modera **Siscu Baiges**, Periodista, Subdirector del programa Tots per tots de Com Ràdio

A les 16.30 hores

Debat sobre la bona societat. Noves utopies epicurianes

Amb **Joan M. del Pozo**, Professor de Filosofia Antiga de la UdG, Exconseller d'Educació i Universitats; **Daniel Raventós**, Professor de la UB, membre del comitè de redacció de la revista política internacional *Sin Permiso* i president de la Xarxa Renda Bàsica

Modera **Assumpta Baig**, Mestra i Senadora per la Comunitat Autònoma de Catalunya

A les 20.30 hores – Cinemes Maldà

Projecció de la pel·lícula d'Ignacio F. Iquino - **Brigada Criminal (1950)**

Dijous, 15 de juliol · Eix: Les barricades de la crisi

A les 9.30 hores

Barris invisibles. Què s'ha fet dels barris que anomenàvem obrers?

Amb **María Eva Fernández Lamelas**, Infermera i Antropòloga, presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona; **Eduard Jiménez Hernández**, Economista i consultor en polítiques públiques; **Josep Maria Monferrer i Celades**; Professor jubilat. Portaveu de la Plataforma d'Entitats i Veïns de La Mina

Modera **Ricard Fernández**, Economista, exsecretari d'Habitatge de la Generalitat e Catalunya

A les 12.00 hores

Dependents i marginats. Com ha contribuït el tripartit a les polítiques de benestar

Judith Cobacho, Directora de programes de Vincle; **Antonio Centeno Ortiz**, Activista pels drets humans de les persones amb diversitat funcional i membre del Fòrum de Vida Independent; **Ricard Gomà**, Professor ciència política a la UAB. Tinent d'alcalde d'acció social i ciutadania de l'ajuntament de Barcelona.

Modera **Jaume Reixach**, Director del setmanari El Triangle i del diari www.eltriangle.eu

A les 16.30 hores

Sense feina: l'atur a Catalunya. A qui afecta?

Amb **Gregorio Cascante**, Dir. Gral del Grupo D'Aleph. Economista i Diplomata per IESE; **Sara Berbel**, Doctora en Psicologia Social i Directora General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball (Generalitat de Catalunya); **Montserrat Solè Aubià**, Adjunta al Secretari per a la Immigració.

Modera **Jordi Molet i Cateura**, Periodista

A les 18.30 hores

Novel·la negra, novel·la crítica, novel·la social

Amb **David C Hall**, Escriptor; **Antonio Lozano**, Escriptor

Modera **Josep Maria Romero Velarde**, Secretari de Formació Sindical i Cultura de CCOO de Catalunya

A les 21.00 hores –Teatre Tantarantana

Representació de l'obra de teatre - '**Contra el progrés**' -Co. **Teatre al detall**. Dirigida per Joan Mª Segura Bernades

Divendres, 16 de juliol · Eix: El futur de l'esquerra a Catalunya

A les 9.30 hores

Balanç polític i futur. Reflexió sobre la desafecció política

Amb **Eduard López**, Vicesecretari general de Coordinació Interna i Acció Electoral d'ERC;

Jordi Guillot, Senador (ICV); **Meritxell Batet Lamaña**, Diputada del PSC a les Corts Generals per la circumscripció de Barcelona

Modera **Antonio Franco**, Periodista, Exdirector d'El Periódico.

A les 12.00 hores

Entrega de premis UPEC 2010

José Saramago – en memòria

Fatima Ghailan

A càrrec de **Vicenç Navarro**, rector emèrit de la UPEC i **Jordi Serrano**, rector de la UPEC

A les 12.30 hores

Conferència de Cloenda

La necessària esquerra del Segle XXI – Crisi, valors socials i desafecció política

Amb **Joan Majó**, Enginyer i exministre d'Indústria

Presenta **Javi López**

A les 13.45 hores

Comiat

Amb **Jordi Serrano**, Rector de la UPEC

A les 21.00 hores –Espai Jove la Fontana

Concert de cloenda de les VI jornades a càrrec dels grups **Nour** i **Dumbala Canalla**

6. MEMÒRIA D'ACTIVITATS

DIA 7 - RODA DE PREMSA I CONTACTE AMB ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

DIA 12- INAUGURACIÓ

DIA 13- ANÀLISI DE L'ACCIÓ DE GOVERN

DIA 14- EPICUR AL SEGLE XXI

DIA 15- LES BARRICADES DE LA CRISI

DIA 16- EL FUTUR DE L'ESQUERRA A CATALUNYA

CLOENDA DE L'EDICIÓ UPEC 2010

Dia 7 de juliol roda de premsa per a la presentació del Programa de les VI Jornades de la UPEC

Amb assistència de periodistes de diferents diaris, la roda de premsa que va tenir lloc al restaurant Gran Cafè va ser el moment de presentació del programa de les VI Jornades. L'acte va ser conduït per Jordi Serrano, rector i David Minoves, membre de la Junta de la UPEC.

Periodistes assistents:

- Rafael Tapounet, sotschap de política de El Periódico de Catalunya.
- Isabel Serrano, sotschap d'informatius de COMRàdio.
- Siscu Baiges, director del programa Totsxtots de ComRàdio
- José Luis Sastre, cap de redacció de la cadena SER.
- Jordi Grau, sotsdirector El Punt.
- Gerard López, redactor de Catalunya Ràdio.
- Natàlia Costa, redactora d'Europa Press
- Brais Benítez, redactor de Público.
- David Miró, columnista de El Periódico de Catalunya

El resultat va ser l'aparició de la nota de premsa sobre la presentació en diferents diaris i el ressò mitjançant un teletip d'Europa Press reproduït a diverses webs.

Posteriorment alguns dels periodistes van participar amb els seus mitjans de comunicació durant el desenvolupament de les jornades.

Relació de convenis / acords publicitaris i de difusió amb els mitjans de comunicació

S'ha arribat a acords publicitaris i de difusió amb els següents mitjans:

- **Online:** SMS.cat: Banner,
- **Revistes:**
 - El Viejo Topo: 1 pàgina en el número de juny
 - El Triangle: 1 pàgina per a l'edició del 28 de juny i 5 de juliol
- **Diaris:**
 - Público (Dossier de 4 pàgines (9 de juliol); 4 ½ pàgines de publicitat (divendres 11, 18, 25 de juny i divendres 2 de juliol); 7 faldons publicitaris (diumenges 6, 13, 20, 27 i 4, 11 de juliol. Dissabte 26 de juny)
 - L'Independent: 1 pàgina el 2 de juliol
 - El Punt i l'Avui: ½ pàgina a cada mitjà el divendres 11 de juny
 - El Periódico: ½ pàgina el 27 de juny
 - Diari de Girona: Inserció publicitat mes de juliol

- El País: Inserció de mòdul en un especial d'ensenyament a l'estiu. Publicat el 7 de maig.
- **Televisions:** BTV –e missió de l'espot enregistrat per a l'activitat.
- **Ràdios:**
 - COM Ràdio: 15 falques de 15" , Ràdio FLAIXBAC: 8 falques de 15". 2 insercions diàries els dies 1, 2, 8 i 9 de juliol.
 - Catalunya Ràdio: 12 falques de 15". 2 falques diàries els dies: Dijous 1 de juliol, divendres 2 , Dijous 8, divendres 9 i, les últimes dues el dissabte 10 de juliol.

Per poder tancar els acords, prèviament es van fer les següents gestions:

- Contacte amb els mitjans de comunicació col·laboradors del 2009: SMS.cat, El Viejo Topo, El Triangle, Público, El Punt, l'Avui, L'Independent, El Periódico, Diagonal, BTV, Com Ràdio, Ràdio Flaixbac, Catalunya Ràdio, Xarxa de TV locals.
- Contacte amb mitjans de comunicació no contactats l'any anterior: Diari de Terrassa, Diari de Sabadell, Diari de Girona, Diari de Tarragona, Segre, Regió 7, L'Accent, ADN, 20 minutos, Qué, La Vanguardia, Nova Ciutat Vella, Es posible, Revista UB, 8TV.

Altres accions amb mitjans de difusió:

Actualització setmanal web / xarxes socials: Facebook, Twitter, Canal Solidari i web UPEC

Dia 12 de juliol – INAUGURACIÓ UPEC 2010

Amb més de 400 inscrits, la UPEC va portar a terme les VI jornades a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (Montalegre, 6). Fins divendres 16 de juliol, escriptors, economistes, sociòlegs, metges, obrers, periodistes i sindicalistes reflexionarien en debats i taules rodones al voltant de l'acció de govern, Epicur, l'estat del benestar, el futur de l'esquerra a Catalunya, el còmic, la novel·la negra, novel·la crítica i novel·la social des d'una perspectiva d'esquerres. El lema per aquesta edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya ha estat *Les solucions passen per l'esquerra..*

L'acte d'inauguració va comptar amb la presència del President de la Generalitat de Catalunya, José Montilla; Lourdes Cirlet, Vicerectora d'Art, Cultura i Patrimoni de la UB, i Guillem Espriu, Regidor del Districte de Gràcia de l'Ajuntament de Barcelona, a més de la presència del rector, Jordi Serrano.

La conferència inaugural, titulada ***La transició inacabada de la justícia espanyola*** va córrer a càrrec del Magistrat del Tribunal Suprem i Comissionat de la Comissió Internacional de Juristes, Jose Antonio Martin Pallín

Resum de la intervenció del rector de la UPEC, Jordi Serrano, feta a càrrec de David Miró

“Ens han robat la política”. Amb aquesta rotunda afirmació va inaugurar el rector de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC), Jordi Serrano, la seva sisena edició. El to apocalíptic estava plenament justificat i va prendre més relleu al ser pronunciat al costat del màxim representant polític de Catalunya, el president de la Generalitat, José Montilla, que assentia amb el rostre les afirmacions de Serrano a penes dos dies després d'encapçalar una de les majors manifestacions de la història de Catalunya, en aquest cas en contra de la sentència de l'Estatut. El rector de la UPEC va continuar acusant els poders econòmics d'haver segrestat la voluntat dels governs i els poders judicials de capgirar les decisions dels parlaments i la ciutadania. “Avui ja és tan utòpic el federalisme com la independència”, va asseverar amb un punt de tristesa, el d'aquell que veu com el somni federalista s'allunya en l'horitzó.

Però com que aquest és només un dels problemes que assetgen a l'esquerra, el rector es va endinsar en allò que considerava tòpics dretans que han fet fortuna, com ara el considerar que s'ha estirat més el braç que la màniga, ja que això comporta culpabilitzar la gent normal i corrent de la crisi quan els culpables són uns altres. “Algú hauria d'anar a la presó”, va proclamar enmig

dels aplaudiments dels assistents. També va defensar el paper intervencionista de l'estat des de la racionalitat, això sí. Com a bon fill de la Il·lustració i confiat en el paper alliberador de la cultura, Serrano creu que la raó és una poderosa arma de destrucció massiva que els febles han d'utilitzar més sovint. I d'aquí la importància de fòrums de debat com la UPEC.

El problema, tal com va explicar, és que la societat actual porta els individus a actuar en solitari, i aquesta és la millor manera de restar força a les reivindicacions col·lectives, de classe. Els filòsofs Andy Furlong i Fred Cartmel ho expliquen d'aquesta manera. Abans rics i pobres anaven a la mateixa estació i pujaven en el mateix tren, uns en primera i altres en tercera. De vegades els pobres baixaven abans i els rics continuaven, però si hi havia algun problema i el comboi s'aturava, rics i pobres podien organitzar una protesta efectiva perquè tenien el mateix interès en arribar a lloc. Ara tothom va en el seu cotxe particular, tothom es creu lliure. La diferència és que els rics tenen un GPS de darrera generació (formació, estudis contactes...) i sempre arriben a destí, mentre que els pobres es perden en la multitud de rotondes que poblen les nostres carreteres. I quan fracassen, en lloc de veure-ho com un problema col·lectiu, ho somatitzen com un fracàs personal i acudeixen al metge perquè els receptin antidepressius. Així funciona la nostra societat actual. I contra això no hi ha altre camí que recuperar els valors de l'esquerra i la consciència col·lectiva. Reprogramar el nostre GPS en definitiva.

Resum de la intervenció del Molt Honorable José Montilla feta a càrrec de David Miró

La intervenció del president no va decebre. Segurament perquè la UPEC és un dels pocs espais públics on ser d'esquerres, o defensar els valors de l'esquerra, no està penalitzat i a José Montilla se'l va veure còmode en aquest ambient, i potser per això va començar amb el que podria semblar una obvietat, com ara defensar l'obra de govern dels diferents tripartits com a hereus de l'esquerra antifranquista, però que en aquell moment, a les portes d'unes eleccions on la dreta era favorita, sonava gairebé revolucionari. Agafant-se a Bauman, el primer secretari del PSC va reprendre el fil de les reflexions de Serrano per afirmar que "la realitat líquida actual debilita els valors i els vincles comunitaris", però admetent que "la societat no admet reduccionismes" va defensar la renovació constant de l'esquerra, el qüestionament dels seus vells principis com a única manera de superar a la dreta en el camp de les idees.

Tot i així, no es va estar de constatar que la crisi econòmica havia estat causada per uns "mercats que s'han desbocat i amenacen de malmetre l'entramat institucional" i en aquest panorama va citar com a principal perill la deriva "antipolítica" que comporten certs discursos que beuen de la creixent desafecció. Per això va exhortar els presents a "recuperar el coratge i superar la perplexitat" per buscar "nous relats". "La resignació és sempre la primera derrota, i no podem donar cap batalla per perduda", va proclamar.

Amb un to que va voler ser alhora reflexiu i contundent, el president va fer autocrítica. “Potser els responsables polítics no hem estat a l’alçada de les circumstàncies”, per afegir tot seguit que “en temps de canvi no podem mantenir-nos en la indefinició. Si ho fem, altres prendran les decisions per nosaltres”. Però, cap a on han d’anar aquestes decisions? Com pot superar l’esquerra a la dreta sense caure en els seus paranys? Aquí el president va donar una resposta en aparença senzilla però d’un fort contingut de fons: “hem d’anar a l’arrel dels problemes”. Aplicar la raó fins al final, obeint als valors de l’esquerra i ignorant els cants de sirena del neoliberalisme, però amb una actitud oberta. Montilla ho va resumir així: “ho hem de fer en el nostre propi marc de referència i no caure en la trampa de jugar amb les cartes marcades”.

Com no podia ser d’una altra manera, el president va fer esment de l’actualitat del moment, especialment per defensar les dures mesures d’ajust adoptades pels governs espanyol i català, i va assegurar que es feia per garantir l’estabilitat del sistema. En el públic va quedar el dubte si realment era aquest sistema el que s’havia de salvar i si a més ho havien de fer els governs d’esquerra. Però aquesta és ja una altra història

* * *

Conferència inaugural - José Antonio Martín Pallín ²

² Resum de la conferència a càrrec de David Miró

La conferència inaugural va anar a càrrec del magistrat del Tribunal Suprem, José Antonio Martín Pallín, un dels pocs noms de la judicatura espanyola compromès amb els valors del republicanisme i l'esquerra, per la qual cosa s'ha guanyat una merescuda fama d'home incòmode per tothom. No va estranyar, doncs, que l'inici de la seva intervenció versés sobre els valors de la Constitució Republicana de 1931 que 47 anys després van ser adoptats per les Corts Constituents de 1978. "Aquella Constitució estava a l'avantguarda de les Constitucions del món", va afirmar. I aquest fet, juntament amb la reforma agrària, la guerra d'Àfrica i els nacionalismes van estar al darrere de l'aixecament de l'exèrcit. "Un cop d'estat dels més sagnants de la història de la humanitat", va voler subratllar Martín Pallín dirigint-se al públic més jove, aquell que corre el perill de creure's la versió edulcorada del franquisme que transmeten alguns mitjans de comunicació. Pallín va recordar testimonis de falangistes i militars de l'època que advocaven per "desinfectar la pàtria". Davant d'aquesta temptació de minimitzar la repressió franquista, un miratge que té el seu origen en el miracle econòmic dels anys 60 i 70, que van empènyer molta gent cap a l'oblit conscient, Martín Pallín va detallar l'existència de camps de concentració, "més que a Alemanya", va remarcar, i una policia, la Brigada político-social, "que utilitzava la tortura com a sistema i no tenia res a envejar a la Gestapo". I en el seu propi àmbit, el judicial, va destacar les 6.600 sentències del Tribunal de Orden Público, el TOP, un tribunal ideològic que perseguia delictes d'opinió. En aquest sentit va parlar d'aquells jutges que, en plena dictadura franquista, van intentar exercir el seu mandat amb honestedat, i que per això van ser espiaats i, en alguns casos, depurats.

Després d'aquesta contextualització històrica, el magistrat va exposar les reivindicacions del jutges progressistes l'any 1978, com ara la introducció del jurat popular, l'acusació popular (malgrat l'ús indecent de l'extrema dreta d'aquesta institució, com en el cas Garzón), la creació d'una policia judicial i la lliure sindicació i el dret de vaga per al poder judicial, una reivindicació, aquesta darrera, que avui no subscriuria. Martín Pallín va qualificar d'esperpèntic el sistema d'elecció de jutges actual, i va utilitzar una metàfora molt entenedora: "Què preferiríeu? Volar amb un pilot que té les millors qualificacions acadèmiques o amb un que té més hores de vol?". Per al jutge és evident que són les hores de vol, és a dir, l'experiència, el que el forma, però el sistema actual prima aquells que tenen més capacitat memorística.

També va criticar la politització del Consell General del Poder Judicial, perquè "quan la política entra al Palau de Justícia, la justícia surt per a finestra". Finalment va justificar la creació del Tribunal Constitucional, precisament per evitar el pes excessiu de la magistratura franquista. En les seves reflexions finals va citar la corrupció com el "càncer de la democràcia", perquè crea desafecció i perquè debilita els sistemes representatius, i, a la fi, provoca que el poder recaigui sobre altres poders, com ara l'econòmic. "Berlusconi és un cas extrem, però hi ha molts berlusconis governant des de l'ombra", va concloure.

* * *

Els valors del sindicalisme. Com s'ha de reforçar el rol dels sindicats? ³

Els secretaris general de CCOO i d'UGT, Joan Carles Gallego i Josep Maria Àlvarez, van debatre a la tarda sobre el paper actual del sindicalisme. La vaga general convocada per al 29 de setembre en contra de la reforma laboral planava en l'ambient, i tothom va sortir convençut que el futur del sindicalisme estava lligat d'una manera o altra al resultat d'aquest pols amb el govern socialista. Gallego va obrir foc: "Ens volen imposar un model de relació individualitzada entre treballador i empresari, i per aquest motiu el sindicat és una institució sobrera." El sindicat, doncs, és l'enemic abatre com a institució que defensa els drets individuals de manera col·lectiva, i la reforma laboral afebleix la negociació col·lectiva. Aquest va ser, en essència, el missatge de Gallego, més interessat a fer una reflexió global sobre el moment actual que en fer un míting sobre els motius de la vaga, que també. Aquest va ser més el paper que va assumir Àlvarez, de la UGT, que va deixar clar que la vaga es feia no per caprici sinó per una qüestió de principis, perquè "si acceptem aquesta reforma laboral d'aquí a quatre o cinc anys n'hauré de fer una altra en la mateixa direcció, perquè sempre hi haurà un país amb els costos laborals i medioambientals més barats".

Quedava així dibuixat un panorama en què els sindicats s'han erigit com la darrera trinxera que li queda al neoliberalisme per guanyar la seva batalla final, la darrera frontera a defensar de manera col·lectiva abans de caure en el parany de l'individualisme ferotge, en la llei del més fort, en un mena de feudalisme postmodern on entre l'empresari i el treballador no hi ha res, el buit, que vol dir una relació de forces desigual. "Si perdem aquesta batalla costarà dècades recupera el que s'haurà perdut, si no plantem cara ara i aconseguim que s'implantin solucions d'esquerres i progressistes tot anirà en la mateixa direcció", va proclamar Àlvarez.

Si algú a la sala tenia algun dubte sobre la contundència dels sindicats davant d'un govern teòricament progressista en va sortir completament convençut. Hi haurà xoc. El que no va quedar clar són les conseqüències. Però sí que es va insistir en la idea que, per damunt de conjuntures polítiques determinades (ja se sap, aquella cantarella de fer el joc a la dreta), els sindicats han de defensar el seu paper a la societat com a garants dels drets dels treballadors, per evitar la ja de per si evident "subalternitat" de l'empleat enfront de l'empresari. I tot això cal fer-ho en un context internacional, per això van posar l'accent en el fet que el 29 de setembre hi ha una protesta sindical a tota la Unió Europea, i no només a Espanya.

Però per si aquests arguments no fossin de per si prou poderosos, encara en van afegir d'altres. En concret van posar en dubte l'eficàcia d'aquest tipus de polítiques. "La reforma provocarà menys inversió, perquè es mantindran les mateixes tècniques que en l'actualitat", va dir Gallego. "Als Estats Units, bressol del liberalisme, les polítiques van en una altra direcció", va assenyalar

³ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

Àlvarez, que va recordar que el problema principal és que “els empresaris no troben mà d’obra qualificada i tenim 4 milions d’aturats”. Davant de tot això, els dos sindicalistes van demanar una reforma del sistema educatiu com a palanca per tirar endavant l’economia. Aquesta és una recepta d’esquerres assumida també per la dreta, però els seus efectes no són immediats. Per això l’única sortida que li queda a l’esquerra en aquests moments de setge és resistir al màxim, i en això estan ara els sindicats.

* * *

Dia 13 de juliol – Anàlisi de l'acció de Govern

Acció de Govern. La gestió de les polítiques socials a Catalunya i a Espanya⁴

En aquest temps de crisi i desafecció s'ha estès més que mai el tòpic que tots els polítics són iguals i que no hi ha diferència entre l'esquerra i la dreta. Per això resulta especialment reconfortant assistir a una xerrada del catedràtic de Ciències Polítiques e la UPF i rector emèrit de la UPEC, Vicenç Navarro, que amb números i estadístiques a la mà, demostra que hi ha una clara correlació entre despesa social i el color dels governs. Tot i que tant Catalunya com Espanya encara estan lluny dels estàndards europeus, les pujades i baixades de les línies que marquen la convergència amb la Unió, dibuixen de manera molt més clara del que algú es podria imaginar qui mana a cada moment. “El Govern català ha fet el que tots els governs d'esquerres a Europa, augmentar la despesa social”, va sentenciar Navarro, per després lamentar que aquestes dades no surten mai als mitjans de comunicació, especialment als de titularitat pública com TV3.

Un cop feta aquesta constatació (que el teu vot serveix per alguna cosa, malgrat els mercats i l'FMI) és hora de submergir-se en el de vessall de xifres amb què Navarro apuntala les seves tesis. I així es veu que mentre la riquesa de Catalunya és un 110% de la mitjana europea, la seva despesa social és només del 74%. Falten 2.735 euros per habitant. Com s'explica aquest diferencial? Com es pot defensar que cal augmentar la inversió en polítiques socials en un context de retallades i ajustos brutals? Doncs això és el que fa Navarro, rere les seves conegudes ulleres de pasta passades de moda, però amb uns arguments d'una actualitat i força innegable. Un dels motius d'aquesta diferència amb Europa és, per Navarro, la dificultat de l'estat per recaptar els diners de les classes altes.

Per capítols es va veient com la despesa en sanitat (tot i l'elevat nivell del nostre sistema públic), en educació o en polítiques socials està molt lluny de la mitjana europea. Per explicar el diferencial educatiu, Navarro va ser molt explícit: “L'estudiant que acaba secundària ha anat de promig un any menys que la mitjana de la UE-15, i dos menys que un alemany o un belga”. Això, per si sol, explica moltes coses.

L'altre gran factor que per Navarro explica l'endarreriment espanyol és la manera com s'ha adoptat la moneda única. “L'euro s'ha creat a Espanya a costa de l'estat del benestar”, va afirmar. I per últim hi ha l'escala fiscal. El rector emèrit de la UPEC va explicar que un empresari català paga de mitjana un 32% del que paga un empresari suec. “És la lluita de classes però al revés”, va reblar Navarro.

Per últim va entrar en el ja conegut tema del dèficit fiscal de Catalunya respecte a Espanya. Navarro el va xifrar en 11.143 milions d'euros, una quantitat gens menyspreable, però va matisar que ni invertint tots aquests diners en polítiques socials s'assoliria la mitjana europea. Això li va

⁴ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

donar peu a proclamar que alguns “estan agitant la senyera per defensar interessos de classe”, enmig dels aplaudiments de la sala.

Després va ser el torn de la secretària d'habitatge, Carme Trilla, que va posar el dit a la nafra a l'explicar les dificultats que ha trobat el seu departament per desenvolupar alguns preceptes de la nova Llei d'Habitatge, sobretot pel que fa als lloguers forçosos. Trilla fins i tot va denunciar “resistències internes de l'administració”. Això sí, de la seva intervenció va quedar clar que quan l'esquerra va arribar al Govern català es va trobar que no hi havia política d'habitatge, perquè es considerava que el mercat funcionava sol, i per tant van haver de partir de zero quan a Europa la mitjana del parc públic de vivenda ronda el 30%. Aquesta situació, segons Trilla, explica molts dels problemes que es van crear amb la bombolla immobiliària

Per últim el catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat de Sevilla, Juan Torres, va retornar el debat al món de les idees en afirmar que “el neoliberalisme ha aconseguit que parlem el seu idioma, que la societat consideri la despesa pública com un afer comptable, i no un fi en si mateix”. Per Torres l'esquerra ha d'entendre que darrere de la despesa social hi ha el benestar social, i que per tant és un imperatiu ètic. “Cal establir quin és el nivell estàndard i a partir d'ahí veure com es finança, però no al contrari”.

Torres també va mostrar xifres per acompanyar la seva argumentació. Sens dubte les més impactants van ser aquelles que demostraven que l'economia ha anat millor, ha crescut més, quan més despesa social hi ha hagut i no al contrari. O sigui, que els liberals no tenen raó ni en el seu mateix terreny, el de l'eficiència econòmica. Per al catedràtic els principis de la ideologia liberal es basen en pressupòsits que no tenen cap fonament científic, com ara suposar que els subjectes econòmics són racionals i anticipen la política econòmica. “No és cert que la reducció de la despesa pública impulsa el creixement”, va assegurar, “ni el dèficit d'avui són impostos de demà, perquè el dèficit d'avui pot ser una major generació d'ingressos per demà”. En aquest sentit va criticar durament els pactes d'estabilitat europeus perquè “sent regles de babaus, van en contra de la flexibilitat i la versatilitat de la política econòmica en espais no homogenis”. I va citar Joseph Stiglitz quan diu que “són pactes d'inestabilitat i no de creixement”.

El frau fiscal i el paper de la banca també van ser durament criticats per Torres, que va recordar que una lluita efectiva contra l'evasió d'impostos reportaria a les arques de l'estat un mínim de 25.000 milions d'euros (cosa que ens estalviaria la retallada actual, de 15.000 milions). I sobre els bancs va dir que eres “armes de destrucció massiva de l'activitat econòmica, i que per tant és necessària una intervenció pública també en aquest camp.

* * *

La projecció internacional de Catalunya: un dret o una necessitat?⁵

L'objectiu era parlar de la projecció exterior de Catalunya, però el debat va derivar en la seva part final sobre com reaccionaria la UE davant d'una eventual independència catalana. I això que a l'inici el cònsol francès, Pascal Brice, havia fet augmentar l'autoestima catalana un quants graus al proclamar la "gran força integradora del català". Unes paraules que, escoltades en la boca d'un ciutadà de la République, agafaven un altre relleu. Després va ser el torn del professor de la Universitat Rovira i Virgili Santiago Castellà, que va ser redactor del pla d'acció exterior de la Generalitat, i que va defensar amb vehemència la política exterior de una unitat subestatal com ara Catalunya com la millor manera de defensar els seus interessos estratègics en el món, fins i tot amb una flexibilitat major que la diplomàcia anquilosada dels estats. En aquest sentit va apostar per unes "relacions internacionals desacomplexades i globals" per a Catalunya. I més encara. Va afegir, davant l'escepticisme d'alguns dels presents, que la política exterior és un dels principals mitjans per fer polítiques d'esquerres, perquè responen o han de respondre a una reflexió profunda que tingui en compte tots els aspectes, els socials, els econòmics i els culturals. I sobretot es va mostrar preocupat per la baixada en el sentiment europeista dels catalans i la reducció de la producció de pensament europeistes, ja que "Uns Estats units d'Europa aigualiria el pes dels estats".

Però com deia el veritable debat va venir després, quan la el cònsol no hi era, de la mà de l'eurodiputat d'ERC Oriol Junqueras, que va convertir en el seu discurs en una mena de memorial de greuges a favor de la secessió. Primer per la infrarepresentació catalana en els organismes europeus, després pel boicot de l'estat espanyol a totes les iniciatives internacionals de Catalunya, per la mala imatge que actualment té Espanya a Europa i, finalment, perquè l'acció exterior del govern espanyol és poc útil als catalans. A partir d'aquí es va debatre sobre què passaria amb Catalunya i la UE si es declarés la independència. Junqueras es va mostrar convençut que Catalunya passaria a ser automàticament un nou membre de la Unió, mentre que Castellà va considerar que caldria un procés d'adhesió. En tot cas tots dos van coincidir que el dret internacional no regula la creació de nous estats (com després va conformar la sentència del Tribunal de la Haia sobre Kosovo) i que potser Flandes o Bèlgica marcaven el camí que després podria seguir Catalunya.

⁵ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

* * *

Catalunya i el dret a decidir ⁶

Una de les pors clàssiques de l'esquerra catalana és que l'agenda nacional, el debat sobre l'encaix de Catalunya a Espanya, enfosqueixi o desdibuixi el debat de fons sobre l'eix esquerra/dreta. Però a la taula de la UPEC va quedar clar que l'esquerra ha de tenir un discurs fort sobre aquesta qüestió, basat en el dret dels pobles a l'autodeterminació i en el bastiment d'un catalanisme popular, no etnicista, inclusiu. Va ser el senador d'EUiA, Joan Josep Nuet, qui va parlar més clar en aquest sentit a l'afirmar que "cal que la classe treballadora catalana hegemonitzi la construcció nacional". Nuet va emmarcar la sentència del Constitucional contra l'Estatut en un context de retallada de drets globals, nacionals, però també laborals i econòmics i va proposar l'obertura d'un nou procés constituent com a camí per sortir de l'atzucac actual.

Per la seva part, el secretari d'imatge i comunicació d'ERC, Ignasi Llorente, va voler posar l'accent en el caràcter absolutament democràtic del dret a decidir. "On es la sobirania?", es va preguntar després que deu jutges hagin modificat un text refrendat per la ciutadania. "Al final farem allò que vulguem fer perquè no em sé imaginar cap altra alternativa", va concloure Llorente. El portaveu d'Esquerra va insistir en què ell és independentista però no nacionalista, perquè no vol la secessió per qüestions d'història o identitàries, sinó perquè creu que així els seus ciutadans viuran millor i tindran més drets. "Només vull ser com Holanda o Dinamarca, i res més", va recalcar, "i els estats-nació actuals són obsolets".

Però sens dubte la intervenció que més va incidir en la especificitat del cas català, dintre de l'àmbit espanyol, va ser la intervenció del notari Juan José López Burniol, conegut teòric federalista que, per esvair dubtes, va deixar clar d'entrada que considerava que Catalunya tenia dret a decidir la seva independència, tot i que ell no en sigui partidari. Establert aquest principi de fair play, va assenyalar quins són, en la seva opinió, els entrebancs que dificulten la resolució de l'anomenat "problema català". En primer lloc va partir d'un doble engany: "Els espanyols només volen una descentralització, però no ho diuen, i els catalans volen la independència, però tampoc ho diuen". En segon lloc un problema de caire ideològic estructural, al constatar que "ni a Espanya ni a Catalunya hi ha federalistes de debò". I finalment, un altre autoengany: "Els espanyols no volen admetre que Catalunya és una nació, però els catalans tampoc accepten que Espanya també ho és, una nació".

És evident que amb tot aquest marc de malentesos i mitges veritats es fa molt difícil entendre's en una lluita que, per López Burniol, no és més que un combat per l'hegemonia peninsular. "Dels tres grups forts que hi ha a la península, portuguesos, castellans i catalans, els primers marxen i aboquen els altres dos al conflicte." Per això aquest xoc és consubstancial a la història d'Espanya, en la qual l'estat unitari no ha estat mai ni estarà". I va citar com a exemples que a Espanya no hi

⁶ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

ha hagut mai unitat de caixa ni de dret, mentre que a França Napoleó imposa el codi civil únic el 1804.

A partir d'aquí López Burniol va dibuixar la seva coneguda teoria segons la qual a Espanya només hi ha dues alternatives: o estat federal o secessió de Catalunya. L'esquema confederal, que segurament és el que més s'escau a la realitat històrica, resulta inviable per López Burniol perquè el que demani Catalunya serà reivindicat tot seguit per la resta de comunitats autònomes. Ara bé, va afegir, Catalunya ha de decidir d'una vegada que vol ser, i després ho ha de plantejar amb unitat.

* * *

Dia 14 de juliol – Epicur al Segle XXI

Malestar privat o societat malalta? ⁷

La individualització extrema de la nostra societat ens ha fet creure que hi ha un remei per cada malestar, però en el fons moltes de les afectacions que patim responen a problemes col·lectius que, com a societat, som incapaços d'abordar en la seva globalitat. Així, per exemple, la metgessa Francesc Zapater, explicava que la gent va a les consultes per resoldre coses com la infelicitat, la tristesa, la insatisfacció o la vellesa. “Hi ha la creença que tot malestar té una solució mèdica i medicamentosa”, va explicar la metgessa per després escandalitzar-se perquè “estem tractant l'envelliment amb fàrmacs!”.

A la fi el sistema sanitari, com l'educatiu, es converteix en un receptacle de problemes socials per als quals no té solució, i es vol reduir el malestar a una simple qüestió mèdica. Això comporta el col·lapse del sistema sanitari, per exemple amb l'anomenada “síndrome de les proves” (per la gent que demana proves un i altre cop per reconfirmar el seu estat de salut) o la “síndrome de la píndola”, basada en el supòsit que hi ha una píndola per a cada problema. El resultat de tot plegat és un procés de medicalització de la vida que comporta tensions en el sistema sanitari.

A més a més, Zapater va assenyalar que la medicalització incapacita a les persones per trobar solucions per si mateixes, perquè adopta el rol de malalt no afronta la realitat. Per fer front a aquesta situació, la metgessa va proposar explicar ben bé quins són els límits de la medicina, per evitar frustracions tant per la banda dels pacients com per la dels professionals de la salut.

En segon lloc va intervenir la directora de l'Institut de Serveis a la Comunitat de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, Lucia Artazco, que va centrar el seu discurs en l'impacte de la crisi econòmica global en la salut de les persones. La resposta d'Artazco es mou dins d'una aparent contradicció. “Globalment disminueix la mortalitat, però augmenten els suïcidis i els problemes derivats de l'alcohol”. Així vam descobrir que en temps de bonança econòmica es treballen més hores i hi ha més contaminació, i això repercuteix negativament en la salut, mentre que en temps de crisi s'incrementa el temps lliure, per tant la possibilitat de fer exercici, i la reducció d'ingressos comporta un menor consum de tabac i alcohol. O sigui, que tot depèn de com s'enfoqui des d'un punt de vista persona la pèrdua de la feina: si es veu com una oportunitat per millorar o es cau pel tobogan de la depressió.

Si la crisi afecta el nostre estat d'ànim, malament. “Quan una persona té problemes adopta hàbits menys saludables”, va assenyalar Artazco. L'exemple més dramàtic d'aquest fenomen és l'elevada mortalitat d'un 40% que va afectar els països excomunistes en fer la transició al capitalisme. Es van disparar els infarts de miocardi, els accidents cardiovasculars, els suïcidis, els homicidis, l'alcoholisme extrem...En total es van comptabilitzar tres milions de morts més del que fins

⁷ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

llavors era normal de mitjana. En canvi, a la crisi dels anys 30 als Estats Units, durant la Gran Depressió, la mortalitat es va reduir en un 30%. Hi va tenir alguna cosa a veure el New Deal de Roosevelt? Segurament sí.

Per últim l'escriptor Matthew Tree va relatar la seva experiència com a malalt mental, l'estigmatització que va patir i el llarg camí fins trobar el camí de la recuperació dins el sistema sanitari públic britànic. "Per què desenvolupem pors absurdes? Doncs perquè hem decidit no encarar-nos amb els problemes de debò de les nostres vides". Per Tree no hi ha dubte que hi ha una cosa pitjor que els trastorns, i és no afrontar la realitat. Des de la seva condició d'exmalalt (tot i que encara continua sota tractament mèdic) es va permetre afirmar que "tothom necessitaria algun cop algun tipus d'ajuda" i que, per tant, l'estigmatització de les malalties mentals està completament injustificada.

* * *

Les noves infelicitats ⁸

Què ens fa sentir insegurs? Què ens neguiteja? Per què no aconseguim mai l'equilibri desitjat? Allò que podríem definir com un grau de felicitat raonable? La periodista i defensora del lector de El País, Milagros Pérez Oliva, va oferir diverses raons per explicar el fenomen. El primer la creixent complexitat del món actual. En segon lloc el ritme de canvi, que s'ha accelerat de forma notable les darreres dècades. "Es calcula que ens els darrers 50 anys hem produït més coneixement que en tota la història anterior de la humanitat". Com ens podem moure en un món on les habilitats tècniques necessàries per moure's en ell canvien a cada instant, on el que avui és nou demà ja és vell? Per Pérez Oliva potser ha arribat l'hora de replantejar-nos el que s'entén per progrés. En el món antic, el dels nostres pares, tothom tenia un lloc assignat i sabia el que havia de fer. Nosaltres podem triar, i això ens aboca a l'equivocació, a la frustració.

I després hi ha l'angoixa. L'angoixa produïda per un món on tenim al nostre abast una quantitat infinita d'informacions, inputs, interaccions possibles..."Què ens estem perdent ara mateix? Quantes coses podríem estar veient per Internet?". La psicosis augmenta quan els mitjans de comunicació ens traslladen una crisi en un lloc remot a dintre de les nostres cases, com en el cas de la grip nova. Es perd la noció de centre i perifèria. "Si possessin una bomba en aquesta sala demà seríem el centre del món". Una constatació que, de tan certa, et feia posar els pèls de punta.

Tot plegat ha creat una societat sentimental, que busca una reacció instantània a tot, que afronta qüestions transcendents a cada moment, i ho fa en soledat, perquè ha renunciat a la col·lectivitat. D'aquí ve la sensació d'infelicitat. Hem entronitzat conceptes com la flexibilitat, la mobilitat i l'individualisme. "Quin valor econòmic atorguem al confort mental? Al fet de viure a prop dels teus pares, per exemple", es preguntava la periodista de El País. Per no deixar-nos amb un mal gust de boca Pérez Oliva va receptar confiança en el futur, combatre el discurs de la por i apostar per la qualitat i no per la quantitat. Tan senzill en aparença, i tan difícil en la pràctica.

Seguint el fil de la salut, i centrant-se en la problemàtica específica de la dona, la metgessa i presidenta de la Fundació Catalunya segle XXI, Carme Valls, va denunciar la construcció simbòlica del cos femení com un cos violable. Va posar exemples coneguts com les faixes que destrossaven les columnes de les dones al segle XIX o la tortura dels peus petits que van patir durant 1.000 anys les dones xineses (fins al 1911 no es va decretar l'abolició d'aquella pràctica). "Ara tenim 10.000 galindons operats cada any a Catalunya a causa del calçat femení", va explicar. Espanya és el país líder en operacions de cirurgia estètica a Europa. Valls va relatar el que li havia dit una dona que es volia operar els pits quan ella va intentar convèncer-la que no ho fes perquè perdria sensibilitat. "No m'opero perquè em toquin, sinó perquè em mirin". La doctora Valls va

⁸ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

concloure que moltes dones en l'actualitat encara accepten ser imatge i pateixen el que es denomina com a "síndrome de la princesa".

Per últim l'advocada Gemma Calvet es va agafar al títol de les jornades per defensar una visió epicúria de les esquerres, ja que "molta gent d'esquerres no és massa feliç i es pregunta: què ens ha passat?". Per respondre a aquesta pregunta Calvet va defensar un retorn als vells principis epicuris, basats no en els plaers deslligats de la realitat, sinó vinculats a valors com la noblesa o la justícia. Des del seu punt de vista com a advocada va criticar sobretot l'aplicació d'un codi penal que ha convertit Espanya en el país de la UE amb més presos per habitant, una manera de traslladar el malestar social lluny de les nostres vistes, una manera d'amagar el nostre fracàs com a societat.

* * *

Debat sobre la nova societat. Noves utopies epicurianes ⁹

L'exconseller d'Educació, Joan Manuel del Pozo, i el professor d'Economia de la UB, Daniel Raventós, van rivalitzar en erudició clàssica per fonamentar les seves argumentacions. Va trencar el gel Del Pozo amb una defensa del concepte d'utopia, definit com una "forma d'accés a la realitat que dibuixa un espai d'alternativa encoratjadora", i amb la primera lliçó del savi Epicur, "allibereu-vos de la por", com a condició *sine qua non* per assolir la felicitat. La primera por de la qual ens hem d'alliberar és la por a la mort, una por absurda per Epicur, que considera que "quan la mort hi és, tu ja no hi ets", per tant es pot dir que en realitat sempre estàs viu.

Després el professor de filosofia antiga a la Universitat de Girona v destacar que Epicur lligava el gaudi dels plaers terrenals a conceptes com la justícia, perquè "no és possible viure de forma plaent sense viure de forma prudent, honesta i justa". Una altra aportació important d'Epicur segons Del Pozo és el seu concepte de l'amistat, que és comunitari i no sectari. Una cosa que diferencia Epicur d'altres filòsofs grecs i llatins és que es declara contrari a la política (la veu com una font d'infelicitat, per què serà?), tot i que insisteix en la necessitat de cultivar el plaer del coneixement mitjançant la filosofia, que és una manera de cuidar la salut de l'ànima.

Daniel Raventós va dissertar sobre la tradició republicana de la llibertat, els orígens de la qual que va situar fa uns 2.500 anys a la Grècia clàssica. Aristòtil es configura així com la font d'aquesta tradició, i per entendre'l ens hem de situar en el context de la fi de la democràcia àtica, una forma de govern que havia durat 185 anys però que en aquell moment havia entrat en crisi. El filòsof grec és el primer que es fixa en les diferències socials com a motor de canvi de la història (fins i tot Marx li reconeix aquest mèrit), i defensa un govern oligàrquic dels rics. Per què? Doncs perquè Aristòtil considera els pobres com aquells que no tenen l'existència material garantida, i per tant els que depenen d'un altre. No són lliures. I si els volem veure com a tals no és més que un miratge, una fantasia. Només els rics poden fer política de forma lliure perquè no depenen de ningú. Raventós segueix el fil de la història fins arribar a Robespierre ("un personatge poc comprès per l'esquerra"), que és qui democratitza el republicanisme amb l'abolició de l'esclavitud.

Per Raventós el problema social principal és garantir l'existència material, perquè sense això no hi pot haver llibertat i, per tant, felicitat. És una condició necessària, no suficient. I per això aquest economista es troba entre els ideòlegs i principals defensors de la renda bàsica de ciutadania, una proposta que consisteix en facilitar a cada ciutadà una quantitat mínima de diners que garanteixi la seva subsistència i, a partir d'aquí, pugui decidir en llibertat què vol fer amb la seva vida.

⁹ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

* * *

Dia 15 de juliol – Les barricades de la crisi

Barris invisibles. Què s'ha fet dels barris que anomenàvem obrers? ¹⁰

Aquesta taula, com d'altres, ens va permetre combinar l'enfocament macro amb el micro, les dades generals amb les petites històries quotidianes de La Mina, el relat històric de les reivindicacions veïnals amb les darreres iniciatives per incorporar el jovent als moviments socials dels barris. La visió aèria va anar a càrrec de l'economista Eduard Jiménez, que va presentar un estudi sobre els canvis socials ocorreguts en els darrers 10 anys en 36 barris metropolitans. Així es va poder constatar com el perfil d'obrer clàssic ha anat desapareixent, fins a 100.000 obrers menys en 10 anys, en detriment d'altres perfils professionals lligats al sector serveis. També es va poder veure com en general aquests barris havien crescut en població i com la majoria de nous ocupats eren dones, “una autèntica revolució”. L'allau immigratòria dels darrers anys també ha canviat la fesomia de la majoria d'aquests barris, i només aquells on hi havia molts habitatges de protecció social que no s'han pogut vendre, i majoritàriament ocupats per gent gran, no hi ha un pes de la immigració important. Jiménez va donar una dada que va deixar astorats la majoria d'assistents per explicar la magnitud del fenomen migratori: “El barri de la Vila Olímpica de Barcelona està a punt de convertir-se en el barri amb més barcelonins d'origen”.

En el capítol de propostes Jiménez va apostar per fer visibles aquests barris i per buscar oportunitats econòmiques a dins i a fora. En aquest sentit va ressaltar la importància dels plans d'economia de proximitat, que permeten combinar el desenvolupament de la gent del barri amb un cert sentiment de col·lectivitat i identitat.

La presidenta de la Federació d'Associació de Veïns de Barcelona, Eva Fernández, va ser l'encarregada de repassar la història del moviment veïnal en els barris obrers durant la Transició. Va ressaltar com a característica comuna la homogeneïtat social, fins al punt que hi havia un vincle directe amb una fàbrica concreta, com La Sagrera amb la Pegaso, la Barceloneta amb la Maquinista o la Zona Franca amb la Seat. Fernández va recordar que les lluites obreres eren capaces de paralitzar comarques senceres, com el Baix Llobregat, i que en molts casos el moviment veïnal va ser encapçalat per dones, ja que els homes s'encarregaven més de la lluita sindical a les empreses. Pel que fa a la situació actual va Fernández va lamentar que “hem passat de ser barris obrers a barris pobres”, principalment a causa d'un escàs desenvolupament de l'estat del benestar. Però també va voler llançar un missatge d'esperança amb exemples com el cas de l'Hotel del Palau de la Música, que ha estat paralitzat i investigat per la justícia arran la iniciativa dels veïns.

Per últim el portaveu de la plataforma d'Entitats i Veïns de la Mina, Josep Maria Monferrer, va explicar la seva experiència al barri de Sant Adrià de Besòs, sobretot pel que fa als problemes d'integració de la comunitat gitana. Monferrer va assenyalar que en el cas de La Mina no es pot parlar de barri invisible, perquè sí que és conegut (tristament, la majoria d'ocasions), i va preferir

¹⁰ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

parlar de barri crític, perquè ningú l'entén malgrat la potentíssima inversió que s'ha fet (fins a 68 programes socials per a un total de 3.500 usuaris). Per aquest professor jubilat, La Mina és l'exemple que una transformació urbanística pot ser fantàstica i la transformació social un autèntic fracàs.

En el cas concret dels gitanos Monferrer va denunciar que ningú a l'administració ha fet mai el més mínim esforç per entendre els seus codis, mentre que ells coneixen perfectament els nostres i se n'aprofiten, "són experts en xuclar de totes les mamelles de l'estat", va dir. Tot i això va demanar un esforç per entendre aquestes actitud com un sistema d'autodefensa, "el seu món crític és per no ser dominat", i va recomanar la màxima dels cínics que diu que "per ensenyar llatí a Pau, tan important és conèixer el llatí com conèixer a Pau". Els gitanos, però, 500 anys després d'haver arribat a la península, continuen sent uns desconeguts per tots nosaltres, i això és una font de prejudicis i malentesos.

* * *

Dependents i marginats. Com ha contribuït el tripartit a les polítiques de benestar?

11

A l'hora de fer balanços els governs d'esquerres sempre han de respondre a una pregunta. Com ha contribuït vostè a fer més fàcil la vida dels col·lectius desfavorits socialment o amb algun tipus de discapacitat? És una mena de prova del nou que es va intentar respondre a la taula de dijous al migdia. En aquesta ocasió es va preferir començar pel testimoni personal, el del membre del Moviment per una Vida Independent Antonio Centeno, per passar després a les grans xifres. Centeno, que es mou en una cadira de rodes i té una assistenta que l'acompanya, va explicar com l'assoliment de la independència de les persones com ell va estretament lligada a la dignitat i a la felicitat. L'activista va apostar per un model d'assistència social que vagi lligat a potenciar aquesta independència personal més que un altre en què es primin les residències on et condemnen a ser "una vaca feliç", a més de ser molt més cares. En aquest sentit va criticar que la Llei d'Autonomia Personal podia arribar a ser un element de perpetuació d'aquesta situació.

Per la seva part, la directora de programes de Vincle, Judith Corbacho, va destacar els avenços legislatius que en aquest camp s'havien assolit durant els governs d'esquerres, principalment la Llei de Serveis Socials a Catalunya i la Llei de Dependència a l'estat. Però també va voler posar l'èmfasi en programes que fan una actuació global sobre un espai, com ara la Llei de Barris, els plans locals d'inclusió social, els plans de desenvolupament comunitari o el pla integral del poble gitano. Tot i això, va lamentar que Catalunya continuï tenint la mateixa taxa de pobresa que l'any 1990, al voltant del 20%. Una dada que hauria de fer caure la cara de vergonya a més d'un.

Per últim va ser el torn del segon tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i regidor d'Acció Social, Ricard Gomà, que va traçar les principals línies de política social en l'àmbit municipal. Abans, però, va voler fer una repassada als canvis més importants que ha patit la ciutat els darrers decennis, començant per l'augment de població gràcies a la immigració (300.000 nousvinguts en 10 anys) i acabant per la diferent tipologia de les llars, ja que ara la més nombrosa és la unipersonal, un terç del total, mentre que la família clàssica ja només és un 25%. A partir d'aquí va posar l'accent tant en l'augment de recursos destinats a despesa social (ha passat de ser un cinquè del pressupost de l'Ajuntament a un terç, "que mantindrem malgrat la crisi") com en el canvi d'orientació, "ara ja no apostem per l'assistencialisme, sinó per empoderament de les persones, que es puguin valer per elles mateixes".

L'objectiu final és la universalització d'alguns drets socials, i va posar com a exemple que totes les persones de més de 85 anys que viuen soles tenen garantit un servei de teleassistència i atenció domiciliària, i la lluita contra tot tipus d'exclusions. En aquest sentit, va destacar la feina del SAIER en l'atenció als nousvinguts i les polítiques d'habitatge, "entesa com a dret a la inclusió."

¹¹ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

* * *

Sense feina. L'atur a Catalunya. A qui afecta? ¹²

Intentar posar rostre i nom al drama de l'atur no sempre és fàcil. Tot s'entén millor quan tenim algú a prop que pateix, que veu com no hi ha sortida, com no pot tirar endavant el seu projecte personal o familiar. Però malgrat tot cal la visió de conjunt i la perspectiva temporal per encertar en les decisions polítiques que es prenen ara i que potser marcaran per molts anys el nostre futur laboral. Per exemple, és ara el moment de continuar apostant per les polítiques d'igualtat quan l'important és trobar feina? La resposta de la directora general d'Igualtat, Sara Berbel, és contundent: ara més que mai. Berbel va denunciar l'onada reaccionària i conservadora contra aquest tipus de polítiques i va recordar que Roosevelt, en plena crisi dels anys 30, va deixar establert que aquell era el moment de les polítiques redistributives. En el cas de la crisi actual, Berbel va assenyalar que els sectors més afectats havien predominantment masculins, com la indústria i la construcció, però que l'atur en les dones era de més llarga durada, una part estructural de la desocupació, i que per tant calia incidir-hi especialment.

La secretària d'Igualtat es va mostrar preocupada pels efectes socials de l'atur, que poden portar a l'abstenció i a la desmotivació, i d'aquí lliscar cap a una mena de submissió reaccionària, la desorganització i la passivitat. Per fer-hi front va proposar ampliar el concepte de treball, el domèstic per exemple, i caminar cap a una nova organització del temps de treball que afavoreixi la conciliació. Una aposta que era molt beneficiosa per les empreses, ja que redueix l'absentisme i augmenta la productivitat. Pel que fa a la problemàtica específica de les dones va denunciar que ara ja no li cal més formació sinó assolir la igualtat a la llar (els homes encara dediquen molt menys temps a les tasques domèstiques) i arribar als llocs de comandament de les empreses.

El director general del Grupo d'Aleph, Gregori Cascante, va oferir una radiografia general del mercat de treball a Catalunya, que en dos anys ha vist com s'esfumaven 450.000 llocs de treball (350.000 homes i 100.000 dones), i s'ha passat de 300.000 aturats a 670.000, un 130% més. La taxa s'ha disparat des del 7% d'atur fins al 18%, més de 10 punts quan el PIB només ha caigut 4,5 punts. Per què passa això aquí i no a al resta de països? Segurament la bombolla immobiliària hi ha tingut molt a veure, però el que és evident per Cascante és que "l'ajust de la crisi s'ha produït en el mercat de treball". Com a dada especialment dramàtica va situar l'atur juvenil, que s'ha enfilat fins al 40%.

En el capítol de receptes l'economista va apostar per un pla específic de recol·locació per als aturats de la construcció, perquè és un sector que no tornarà mai a ser com abans. Altres fronts que s'han d'encarar són el fracàs escolar i l'impuls de la Formació Professional, "perquè una persona formada a l'FP té de mitjana més ingressos que algú que té el batxillerat sense carrera".

L'adjunta al secretari per a la Immigració, Montserrat Solé, va centrar la seva intervenció en l'impacte de la crisi i l'atur en el col·lectiu dels nouvinguts. D'entrada va establir que la crisi els

¹² Resum de la conferència a càrrec de David Miró

afecta més profundament perquè no tenen estabilitat ni estructura familiar de suport, i que ha colpejat més els homes que les dones.

Com a mostra de la brutal frenada que s'ha produït en l'entrada d'immigrants a Espanya va dir que a l'any 2007 hi havia 50.000 sol·licituds i el 2010 només hi ha hagut 250. Així mateix mentre el 2007 28.000 immigrants van entrar per reagrupament familiar, el 2010 només ho han fet 550. Darrerament també s'ha detectat un degoteig de persones que tornen als seus països d'origen, "generalment els darrers que havien vingut i que no han tingut temps d'establir-s'hi ni havien reagrupat la família". Solé també va marcar diferències entre aquest darrer flux migratori i els dels anys 60 i 70, perquè ara només a una cinquantena del miler de municipis que té Catalunya no hi ha immigrants, mentre que en aquella època es va concentrar bàsicament a l'entorn metropolità.

* * *

Dia 16 de juliol – El futur de l'esquerra a Catalunya

Balanç Polític i Futur. Reflexió sobre la desafecció política ¹³

La UPEC va reunir representants del PSC, ERC i ICV-EUiA per debatre sobre el futur de l'esquerra en un context de forta divisió interna en el tripartit i perspectives gens optimistes de cara a les pròximes eleccions, en què les enquestes pronostiquen una rotunda victòria de CiU i un enfonsament de la majoria progressista. Potser per això el debat va semblar un oasi enmig del desert, un espai de reflexió serena enmig de la cridòria general, un miratge a punt d'esquerdar-se. Només cap al final, quan el republicà Eduard López va assenyalar la dependència dels 25 diputats del PSC al PSOE com un dels factors que creava desafecció entre l'electorat d'esquerres va semblar que hi hauria algun grau més de tensió. La diputada socialista Meritxell Batet ho va resoldre amb elegància, negant la major i exhortant a traslladar el possible debat a un altre lloc i data.

Va obrir foc el veterà Jordi Guillot, senador d'ICV assenyalant els diversos culpables que en la seva opinió té la desafecció, principalment la corrupció, la desconexió entre els polítics i la voluntat popular i els mitjans de comunicació, que han banalitzat l'activitat política amb el seu tractament de la informació. Més enllà d'això Guillot va advocar per retornar als orígens i defugir la concepció de la política com a gestió. "La gent no es mobilitza sense una causa i la política no pot ser només gestió", va afirmar.

Eduard López va preferir anar una mica més enllà i transcendir el cas català per sentenciar que hi ha una crisi general del model de representació política producte del debilitament de l'ètica comunitària. Els partits s'han desdibuixat ideològicament, va prosseguir, en el seu intent de ser formacions "atrapa-ho tot". Aquest fenomen, sumat a la desorientació generalitzada en el camp de l'esquerra, dibuixen un panorama esborronador.

En el cas català López va afirmar amb rotunditat que la il·lusió que havia acompanyat al primer tripartit el 2003 s'havia esvaït i que el procés de l'Estatut havia estat fallit, almenys en part. "Hem anat perdent il·lusió, complicitat, capacitat de fer relat". Això darrer s'ha fet evident sobretot en el segon tripartit, segons el polític republicà. I aquí és quan va deixar anar que "l'esquerra catalana serà hegemònica en la mesura que sigui nacional", un torpede a la línia de flotació del PSC.

Meritxell Batet va entomar el repte de contestar el seu company de taula independentista, però abans es va estrenar amb una frase provocadora: "Crec que no hi ha per tant amb això de la desafecció". Realment la frase va provocar un dens silenci a la sala, per moments desenes de parells d'ulls es van clavar en el rostre de Batet, que va continuar el seu fil argumental conscient que havia aconseguit el seu objectiu: tothom ara seguia amb molta atenció la seva intervenció.

¹³ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

Doncs bé, la diputada va començar relativitzant la desafecció al col·locar-la en un context europeu, i va afirmar amb rotunditat que les institucions no estan fallides i que, per tant, no hi ha crisi constitucional com diu la dreta.

Batet va continuar mostrant el seu escepticisme cap a les solucions aparentment fàcils, com la de fomentar la participació ciutadana (aquí va recordar el fiasco del referèndum de la Diagonal de Barcelona) o incidir en l'exemplaritat i la transparència ("ningú ens ha felicitat per baixar-nos el sou o fer públics els nostres patrimonis"). Per la diputada socialista el principal problema dels polítics és la manca de credibilitat, i per això va receptar més autenticitat. En un context de crisi va alertar del perill que els més desfavorits es distancien de la política, com passa als Estats Units, o que la desafecció derivi en populismes. "Les esquerres han de posar l'èmfasi en el compromís cívic", va reblar, abans d'advertir que la dreta converteix l'abstencionisme en una estratègia electoral per guanyar eleccions.

* * *

Conferència de cloenda de Joan Majó: crisi, valors socials i desafecció política ¹⁴

L'art de la declamació d'idees, l'ofici de conferenciant, no és fàcil. Necessita anys d'entrenament, control de l'escenari i seguretat absoluta en la força dels propis arguments. Tot això va exhibir l'exministre d'Indústria Joan Majó en la conferència de clausura de la UPEC, que no va defugir, ans al contrari, l'espínós camp de l'autocrítica de l'esquerra i alguns dels seus tòtems. Ara bé, el primer que calia és dir les coses pel seu nom, i així va deixar establert que "el principal origen de la desafecció és que el ciutadà ja no sap si la política serveix d'alguna cosa". Exemples no li mancaven. Des de les dificultats del G-20 per portar a terme una reforma financera mundial fins a la sentència del Tribunal Constitucional que "se situa per sobre de les sobiranes del Parlament i les Corts Generals".

Un cop endinsat en el camp que li és més propici, el de l'economia, el discurs de Majó va fluir com un torrent desbocat. A cada afirmació contundent li'n seguia una altra, i una altra, sense parar. Al seu parer, el principal problema del govern espanyol no va ser tant reconèixer tard que estàvem en una crisi com trigar moltíssim a fer un diagnòstic encertat de les seves causes. "Es va dir que era una crisi financera, i no és veritat. La crisi espanyola no té res a veure amb la pateixen la resta de països, nosaltres necessitem una reconversió per recol·locar un milió i mig de treballadors de la construcció", va afirmar immisericorde amb els seus companys de partit. En aquest sentit va deixar anar que "tant de bo la crisi financera hagués esclatat cinc anys abans, perquè això hagués evitat la bombolla especulativa de la construcció."

Aquí va situar Majó el principal problema econòmic d'Espanya. Sobre la crisi financera l'exministre en va culpar directament els bancs, que es feien trampes els uns als altres i presentaven com a actius el que només era fum. La sort és que els bancs espanyols no es va contagiar perquè prou en tenien amb la seva pròpia bombolla especulativa, la immobiliària, que necessitava una quantitat ingent de líquid que s'havia de buscar a l'exterior. El resultat és que ara hi ha un milió dos-cents mil extreballadors de la construcció sense feina. "Hem d'inventar un milió i mig de nous llocs de treball, aquest és el principal repte, i això no té a veure amb el que passa a altres països ni amb les polítiques keynesianes que es van posar en marxa al principi". Un altre dard al Govern de Zapatero.

Majó va identificar aquí un altre dels orígens de la desafecció, la manca de confiança en el futur. "Perquè qui mana realment quan veus que ni el G-20 ha pogut posar en marxa una reforma financera global?", es va preguntar. Joan Majó va demanar a partits i polítics que canvien la seva manera de fer i també a la societat que sigui conscient dels límits del nostre sistema econòmic. "No cal ser molt llest per preveure que quan hi hagi 2.500 milions de persones consumint com ara ho fan els 800 que viuen al món occidental la situació serà insostenible", va concloure. I va

¹⁴ Resum de la conferència a càrrec de David Miró

aportar una dada per a la reflexió: “amb un vol a Nova York consumim tanta energia com la que menjarem en 20 anys”.

En el capítol de conclusions i consells Majó va apostar per resituar la política en els seus justos termes, reforçar el paper de l'estat, reformar el sistema de partits i propiciar una revolució en els valors socials. Totes elles qüestions de gran abast i gens fàcils d'encabir en un programa electoral o en un eslògan. Si la política és pedagogia, com deia Campalans, la feina que tenen per davant els polítics d'esquerra és immensa, sobretot en un context de reforç de les pors col·lectives sobre les quals avança sense parar l'onada conservadora.

* * *

Entrega de premis UPEC 2010 a càrrec de Vicenç Navarro i Jordi Serrano a José Saramago –in memoriam- i Fàtima Ghailan

* * *

Article escrit per Jordi Serrano publicat al diari Público el 25 de juliol de 2010

Que l'esquerra torni a somiar: conclusions UPEC 2010

Aquest any per la UPEC han passat molts ponents i per tant s'han tractat molts temes i és difícil destacar-los tots, per exemple, vam comptar amb José Antonio Martín Pallín membre del Tribunal Suprem que ens va explicar les dificultats de democratitzar l'aparell judicial a Espanya i ens va donar les claus per interpretar moltes de les coses que estan passant. Vam tractar també el tema del dret a decidir i la sentència del Tribunal Constitucional, etc. Però quasi tres dies els vam dedicar d'una manera o altra a intentar veure què hi ha en el fons dels malestans col·lectius.

Avui es parla de desafecció política en dos sentits, desafecció de la ciutadania catalana cap a Espanya –una expressió que va popularitzar el President Montilla- i una desafecció de la ciutadania envers el món de la política i els polítics. Però per darrere d'aquests problemes per la democràcia hi ha un fenomen més profund, més soterrat, més difícil, d'analitzar i de veure, que en part, pot explicar els fonaments de la desafecció política. Es tracta de veure com abans fins i tot dels efectes de la crisi, hi ha en la nostra societat una creixent insatisfacció, una creixent sensació d'infelicitat. Ara la crisi els ha agreujat, però ja venien de les èpoques de creixement econòmic.

Hi ha símptomes evidents d'aquest fenomen, per exemple, només cal entrar a una llibreria i adonar-se de la quantitat de llibres d'autoajuda. Què està passant?

Com ens diu Marcel Coderch amb un creixement anual del 3,5% en vint anys doblem el Producte Interior Brut. És a dir, en vint anys doblem la producció de bens i serveis del país. Això ens fa el doble de feliços? Sembla que no.

Doncs aquest malestar soterrat es pot estudiar i analitzar i fins i tot hi podem posar números. Cada any a Espanya es fan 300.000 operacions de cirurgia estètica, en deu anys 3.000.000 de persones, dels quals el 85% són dones. La gent està tant descontenta que fins i tot es plantegen autoagredir-se. Hem vist proliferar els pírcings i els tatuatges, símptomes clars d'una buidor que s'ha de disfressar amb alguna cosa externa. Una quantitat creixent de nens s'estan medicalitzant i medicamentant ja des dels 8 o 9 anys. Una bona part no són altra cosa que la projecció de les pors i els problemes dels pares i mestres projectats en els fills i alumnes. Tot plegat és molt clar per als metges de l'assistència primària que veuen com una gran majoria de pacients van a la consulta del metge de família, quan segurament seria molt més útil que anessin a un centre de salut mental.

Dos exemples, una dona es vol operar els pits, la metgessa intenta raonar que no sentirà més plaer sexual sinó que més aviat tindrà problemes de sensibilitat, “no és per què em toquin, es perquè em mirin” respon la pacient. Un altre pacient li diu a la doctora que se li ha mort la dona i li pregunta “hi ha pastilles contra la pena?”.

Podríem parlar de les depressions, de la bulímia, l'anorèxia, de la drogoaddicció, etc.

Tot plegat ens està indicant que en el moment de la història del nostre país en què hi ha més benestar material, això no es tradueix en un major benestar espiritual, i si hi afegim els efectes demolidors de la crisi, el resultat està servit.

Per sobre de tot aquest panorama és quan la política realment existent intenta intervenir, amb poc èxit, és clar. Què podem fer?

Doncs, potser tornar a plantejar-nos quina mena de societat volem. Cal que l'esquerra torni a somiar, amb recerca científica i tocant de peus a terra, però amb determinació. Com que estem malalts de desorientació, potser cal que retornem als clàssics. Quan Epicur fa 2.300 anys es va retirar al "jardí" volia buscar un equilibri sincer entre el plaer i la justícia. Josep Manuel del Pozo ens deia que cal cercar un model de societat epicuriana que es construeixi a partir dels valors de l'honestetat, la prudència, el coneixement i la justícia, en termes moderns –expressió manllevada a Jordi Borja- ens cal redissenyar altra volta un socialisme amb rostres humà, Com escriu Paul Krugman entre el marxisme leninisme i Milton Friedman hi pot haver vida. Cal que espavilem, ens calen uns dirigents polítics amb caràcter que no s'arruguin, ja que com va dir un d'aquests dos escriptors Juan Madrid o Raul Argemí, no ho recordo clarament "los malos cada vez son más malos y las buenas personas cada vez 'masa passerells', bé no va dir passerells. Va dir "estúpidos".

Jordi Serrano Blanquer

Rector de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC)

Notes de premsa emeses per la UPEC el 12 de juliol

José Montilla reclama “rigor jurídic i intel·ligència política” per respondre a la sentència sobre l'Estatut

El president de la Generalitat, José Montilla, ha demanat durant la inauguració de la sisena edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya “**rigor jurídic i intel·ligència política**” en la resposta unitària que han de donar els partits i institucions catalanes a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Montilla ha insistit que la massiva assistència a la manifestació de dissabte és una mostra de “**la indignació de la societat catalana**” contra aquells que “**han propiciat aquesta situació**”, en referència al PP i al propi Tribunal.

El president català també ha dit que “**espero que siguem capaços de consensuar un missatge sòlid i generador de confiança**” respecte a la sentència. José Montilla també ha afegit que ara ja no es podrà dir que el debat estatutari no interessava la gent i ha recalcat que va ser una iniciativa dels governs d'esquerres per augmentar l'autogovern, veure reconeguda la identitat catalana i aconseguir un finançament més just.

En aquest sentit, José Montilla ha defensat la gestió dels governs d'esquerres i ha destacat sobretot la major transparència en la forma de fer política i l'aposta per les polítiques socials i de ciutadania. En el seu discurs ha destacat la necessitat que l'esquerra necessita oferir respostes a la situació actual “**des del seu propi marc de referència, per no jugar amb les cartes marcades**”. “**Ens toca recuperar el coratge i superar la perplexitat**”, ha dit Montilla, ja que “**la resignació és la primera derrota, i no podem donar cap batalla per perduda**”.

El mandatari català ha criticat “**la irresponsabilitat dels mercats, que hem pagat entre tots**” i ha reconegut que “**els polítics no hem estat a l'alçada de les circumstàncies**”. Per això, Montilla ha deixat clar que “**no tindrien sentit les mesures d'austeritat que hem pres, si no és per garantir l'estabilitat del sistema**” i que en cap cas suposen “**la fi de les polítiques d'esquerra**”. Per això ha demanat un discurs “**renovat i valent**”, ja que “**no podem mantenir-nos en la indefinició en moments de canvi com aquests**”.

L'edició d'aquest any de la UPEC, sota el lema “**Les solucions passen per l'esquerra**”, analitzarà al llarg de la setmana l'obra de govern, els valors del sindicalisme, els efectes de la crisi en la salut dels treballadors i el futur de l'esquerra a Catalunya, amb la participació d'experts, polítics i sindicalistes.

Josep Maria Àlvarez (UGT): “Si acceptem aquesta reforma laboral d’aquí a 4 o 5 anys en vindrà una altra de pitjor”

El secretari general de la UGT de Catalunya, Josep Maria Àlvarez, i el de Comissions Obreres de Catalunya, Joan Carles Gallego, han coincidit avui en una taula rodona de la Universitat Progressista d’Estiu de Catalunya (UPEC) que la reforma laboral que prepara el govern central és una agressió als treballadors que ens acosta **“a països del sud, com ara el Marroc, més que no pas als de centre Europa”**. Àlvarez ha remarcat que **“si acceptem aquesta reforma laboral d’aquí a 4 o 5 anys en vindrà una altra de pitjor, perquè sempre hi haurà algun país amb la mà d’obra més barata i on no es respecti el medi ambient”**.

El líder de la UGT a Catalunya, que ha agraït el suport del manifest de la UPEC a la vaga general del 29 de setembre, ha volgut destacar la transcendència històrica d’aquesta protesta, ja que **“si ara perdem aquesta batalla, costarà dècades recuperar el terreny perdut, si no plantem cara i aconseguim solucions d’esquerres i progressistes, tot anirà a partir d’ara en la mateixa direcció, la de la retallada de drets socials i laborals”**.

Joan Carles Gallego ha volgut també posar l’accent en les repercussions de la batalla espanyola en el context internacional, perquè **“renunciar a drets aquí és pressionar a la baixa els drets dels treballadors arreu del món”**. En aquest sentit, el líder de CCOO ha instat el moviment sindical a internacionalitzar-se després de constatar que els sindicats són una **“institució sobrera”** per al neoliberalisme, ja que **“permet la defensa dels drets individuals de manera col·lectiva, i és un obstacle a la relació individualitzada entre treballador i empresari que volen alguns”**.

Josep Maria Àlvarez ha lamentat el canvi sobtat de polítiques protagonitzat per l’executiu de José Luis Rodríguez Zapatero, que ha passat de **“polítiques de manteniment dels drets dels treballadors a polítiques de conculcació, de ser un referent a Europa de polítiques d’esquerres a ser un dels països més conversos al neoliberalisme”**. Per Àlvarez, igual que per Gallego, és urgent una mobilització a nivell europeu, i per això ha volgut subratllar que el 29-S **“no és només una vaga espanyola”**.

Notes de premsa emeses per la UPEC el 13 de juliol

Carme Trilla denuncia les “resistències internes de l’administració” per aplicar la Llei d’Habitatge

Vicenç Navarro acusa la dreta catalana “d’agitar la senyera per defensar els seus interessos”.

La secretària d’habitatge de la Generalitat, Carme Trilla, ha denunciat a la Universitat Progressista d’Estiu de Catalunya les “**resistències internes de l’administració**” contra l’aplicació d’algunes disposicions de la Llei pel Dret a l’Habitatge Assequible, aprovada pel govern català el 2007. Trilla ha explicat que una de les raons que explica la lentitud en el desplegament de la llei és l’existència de “**cossos superresistents**” entre el funcionariat que impedeixen anar més ràpid a l’hora, per exemple, de posar en pràctica mesures que representen un canvi profund com ara el lloguer forçós d’habitatges desocupats. També ha afegit i que l’administració no està preparada per fer valer la funció social dels habitatges, més enllà del seu valor econòmic o patrimonial.

Carme Trilla considera que el govern ha topat amb “**grans resistències socials**” quan s’ha contraposat el dret a un habitatge digne al dret a la propietat privada, en el cas del lloguer forçós o pel que fa al control de les plusvàlues quan s’ha intentat que mai es puguin produir en el parc d’habitatges protegits. La secretària d’Habitatge ha justificat així els anys que es van necessitar per pactar la llei i la poca visibilitat dels seus efectes, agreujada per la crisi “**ja que ara hauríem d’estar construint habitatges i no hi ha sòl ni hi ha finançament per les famílies**”.

Trilla ha explicat que hi ha una altra via més visible de cara al ciutadà, que són les ajudes directes a la compra i al lloguer, i que “**a final d’any hi haurà 100.000 famílies que les rebran**”. També ha denunciat que quan les esquerres van arribar al govern al 2003 es van trobar que no hi havia política d’habitatges, “**perquè es considerava que era innecessària en un sistema de lliure mercat**”, i això va portar a greus problemes d’accés a l’habitatge per part dels joves.

A la mateixa taula rodona, el catedràtic de Ciències Polítiques de la UPF, Vicenç Navarro, ha denunciat que “**alguns estan agitant la senyera per defensar interessos de classe**”, en referència a la dreta catalana. Navarro ha explicat que fins i tot en el cas que tot el dèficit fiscal català amb l’estat espanyol, calculat en 11.143 milions d’euros, s’invertís en polítiques socials Catalunya estaria lluny de la convergència europea. “**Per tant és veritat que hi ha explotació nacional, però l’explotació més important és la de classe**”.

Oriol Junqueras denuncia que la Delegació del Govern davant la Unió Europea té menys activitat que la de la resta de CCAA

L'eurodiputat d'ERC, Oriol Junqueras, ha denunciat en el marc de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya que **“la feina institucional de la representació del Govern davant la Unió Europea és inferior a la mitjana d'altres comunitats autònomes”**. Junqueras ha volgut subratllar el poc pes polític d'una representació que actualment està dirigida per Albert Moreno, que va substituir Anna Terron el mes de febrer, i que depèn directament de presidència de la Generalitat.

L'eurodiputat ha posat de manifest la desproporció entre els mitjans que l'Estat central dedica a l'activitat exterior i els que pot esmerçar Catalunya. Com a exemple ha citat els 300 funcionaris que hi ha a la Representació Permanent del Regne d'Espanya davant de la UE. Junqueras també s'ha mostrat convençut que en el cas que Catalunya esdevingués un estat independent seria automàticament acceptat com a membre de la UE **“perquè tenim uns drets garantits que no podem perdre si democràticament prenem una decisió”**.

Notes de premsa emeses per la UPEC el 14 de juliol

Els experts preveuen un empitjorament global de la salut per les retallades socials i la incidència de l'atur

La directora de l'Institut de Serveis a la Comunitat de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, Lucía Artazco, ha explicat avui en el marc de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC) que les retallades socials i la crisi econòmica tenen un efecte negatiu en la salut de la població, ja que **“està demostrat que les persones que es queden en l'atur o perden la prestació tenen un major risc de mortalitat”**. Entre els problemes que els afecten més directament hi ha el suïcidi, els trastorns psíquics o l'abús de l'alcohol o el tabaquisme.

Pel que fa a la retallada social, Artazco ha posat com a exemple un estudi que demostra que en els països que destinen menys de 70 dòlars per càpita en programes d'ocupació activa, com ara Espanya, augmenta el risc de suïcidis entre els treballadors que es queden sense feina. I ha citat un altre que demostra que quan les persones perden la feina i reben una prestació no hi ha impacte en la salut mental. L'experta en salut públic també ha assenyalat l'efecte negatiu dels Expedients de Regulació d'Ocupació (ERO), fins i tot entre les persones que no perden la feina, **“per la pressió que suporten i l'excés de càrrega de treball”**.

En aquest sentit, Lucía Artazco ha explicat que als anys 90, durant la transició al capitalisme dels països de l'est, es va detectar un augment del 40% en la mortalitat per causes com els infarts de miocardi, els accidents cardiovasculars, els suïcidis, els homicidis i els problemes amb l'alcohol. **“En total es calcula que hi va haver tres milions de morts de més, en aquests països”**, ha dit la responsable de salut.

La metgessa Francesc Zapater, per altra banda, ha denunciat la pressió que pateix el sistema de salut pública a causa del procés de medicalització de problemes personals com la soledat o la tristesa o fins i tot la vellesa. **“Hem arribat a un punt en què estem tractant la vellesa amb fàrmacs”**, ha explicat la metgessa. Zapater ha afirmat que **“la medicalització incapacita a les persones per trobar solucions”** i ha afegit que el que cal fer **“és explicar els límits de la medicina”**.

Notes de premsa emeses per la UPEC el 15 de juliol

Ricard Gomà (ICV): “Les polítiques socials de l’Ajuntament no es veuran afectades per la crisi”

El segon tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona, Ricard Gomà, ha dit en el marc de les Jornades de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC) que **“les polítiques socials a la ciutat no es veuran afectades per la crisi”**. Gomà ha reconegut que en el context actual la lluita actual és per **“blindar la despesa social”** més que per ampliar-la, però que tot i així hi ha molta feina a fer.

Gomà ha posat com a exemple la necessitat d'invertir en polítiques de salut per evitar que **“una persona nascuda a Les Corts tingui 7 anys més d'esperança de vida que una nascuda al Raval”**. Gomà ha afegit que entre els dos barris hi ha només 1,5 km de distància, **“per tant és un any d'esperança de vida per cada 200 metres”**.

El cap d'ICV a l'Ajuntament ha apostat per abandonar les **“polítiques assistencials i paternalistes i passar a unes que empoderin a les persones i que les doti d'autonomia”**. El responsable municipal ha explicat que l'Ajuntament ha universalitzat el servei de teleassistència i atenció domiciliària per les 20.000 persones de més de 85 anys que viuen soles a la ciutat.

Joan Majó farà demà la conferència de clausura de la UPEC 2010

Representants del PSC, ERC i ICV-EUiA debatran sobre el futur de l'esquerra a Catalunya

L'enginyer i exministre d'Indústria Joan Majó farà demà la conferència de cloenda de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya sota el títol "Crisi, valors socials i desafecció política". Majó ha publicat recentment un llibre de reflexió "No m'ho crec! Entendre la crisi per comprendre el món que ens espera", que ha obtingut un gran èxit entre els lectors. L'acte es farà a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (C/Montealegre, 6) a les 12 del migdia.

Abans de la conferència de Majó hi haurà una taula rodona sobre el futur de l'esquerra que aplegarà representants del PSC, ERC i ICV-EUiA. En concret hi participaran la diputada socialista Meritxell Batet, el vicesecretari general de Coordinació Interna i Acció Electoral d'ERC, Eduard López, i el senador Jordi Guillot, d'ICV-EUiA.

Notes de premsa emeses per la UPEC el 16 de juliol

La UPEC 2010 atorga els seus premis a la medidora de Cunit Fàtima Ghailan i a l'escriptor José Saramago

Fàtima Ghailan: “Aquest premi és un gest molt important per mi, perquè he passat uns mesos molt durs” La medidora de Cunit rep el guardó UPEC 2010 de mans del rector Jordi Serrano

La medidora cultural de Cunit Fàtima Ghailan ha reconegut en l'acte d'entrega del premi UPEC 2010 que es tracta **“d'un gest molt important per mi, perquè he passat uns mesos molt durs en els quals hi havia més gent que em deia que no calia lluitar pels valors en els que crec que gent que m'animés a continuar endavant”**. Visiblement emocionada, Ghailan ha volgut agrair el suport de la UPEC i en general **“el de totes les persones que m'han fet costat des del primer moment”**.

El rector de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya, Jordi Serrano, ha justificat el guardó en el fet que **“cal fer gestos que deixin clar quin és el model de societat que volem, i la UPEC opta sense cap mena de concessió pel que representa la Fàtima Ghailan”**. Serrano ha lamentat els dubtes de la societat davant del cas de Ghailan. **“Tant despistada està la societat per no veure quin és el camí de la llibertat? Que no veuen que si cedim podem retrocedir 200 anys?”**, s'ha preguntat.

En l'acte també s'ha fet un homenatge pòstum a l'escriptor i premi Nobel de Literatura José Saramago, que va ser un dels fundadors de la UPEC i membre del seu consell rector. Precisament, el rector emèrit de la UPEC, Vicenç Serrano, ha glosat la figura de Saramago com **“l'exemple del que ha de ser un intel·lectual compromès amb les classes populars”**.

Joan Majó: “El ciutadà ja no sap si la política serveix d’alguna cosa”

L'exministre d'Indústria pronuncia la conferència de cloenda de la UPEC 2010

L'enginyer i exministre d'Indústria Joan Majó ha proclamat durant la conferència de cloenda de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC) que **“el principal origen de la deficiència és que el ciutadà ja no sap si la política serveix d’alguna cosa”**. Majó ha posat com a exemple des de les dificultats del G-20 per portar a terme una reforma financera mundial fins a la sentència del Tribunal Constitucional que **“se situa per sobre de les sobiranes del Parlament i les Corts Generals”**.

L'exministre socialista ha acusat també a l'esquerra de patir un elevat grau de desorientació, i ha criticat el temps que el govern espanyol va trigar a fer un diagnòstic encertat de la crisi econòmica. **“La crisi espanyola no té res a veure amb la pateixen la resta de països, nosaltres necessitem una reconversió per recol·locar un milió i mig de treballadors de la construcció”**, ha afirmat. En aquest sentit, també ha proclamat que **“tant de bo la crisi financera hagués esclatat 5 anys abans, perquè això hagués evitat la bombolla especulativa de la construcció.”**

Joan Majó ha demanat a partits i polítics que canvien la seva manera de fer i també a la societat que sigui conscient dels límits del nostre sistema econòmic. **“No cal ser molt llest per preveure que quan hi hagi 2.500 milions de persones consumint com ara ho fan els 800 que viuen al món occidental la situació serà insostenible”**, ha conclòs.

Eix còmic i política

La UPEC va acollir tres taules per analitzar la relació entre còmic i política i entre literatura negra i realitat social. Dos escriptors com Juan Madrid i Raúl Argemí van intentar respondre primer a la pregunta de per què la gent llegeix novel·la negra. Segons Madrid per respondre aquesta pregunta ens hem de remuntar a l'inici de la revolució industrial i qüestionar-nos sobre el sentit últim de l'art i literatura, és a dir, "si a través de la narració es pot arribar a la utopia". L'escriptor va respondre afirmativament a la pregunta, i va posar com a exemple el fet que la CIA va crear als anys 50 un departament per lluitar contra determinada visió de l'art i la literatura, l'anomenat realisme social, i van crear una infraestructura molt poderosa en favor d'un art alternatiu, del qual surten per exemple pintors abstractes com Pollock.

Pel que fa específicament a la literatura policíaca, Madrid situa el seu naixement a l'inici de societat industrial com a resposta als seus problemes, al conflicte de l'explotació de la classe obrera sobretot a Anglaterra i França. Respon a la por de la burgesia (que saben llegir i tenen temps per fer-ho) d'allò que acaba de crear: el sistema jurídic i la policia. En aquesta novel·la primerenca la policia és incapaç de protegir el ciutadà de la plebs, el proletariat i els lladres. És l'època de la premsa sensacionalista que s'alimenta del delictes i els successos i de l'aparició d'herois com Sherlock Holmes, un detectiu privat que és molt millor que Scotland Yard. "La burgesia només creu en allò que paga".

Pel que fa a la literatura actual segons Madrid la burgesia ha recuperat la confiança en les forces de seguretat de l'estat, i els protagonistes de les novel·les ja són policies, bons païos, no corruptes. Aquest és un fet simptomàtic, ja que demostra que hi ha una gran confiança ideològica en el sistema, la convicció que estan segurs i no han de patir per cap amenaça. Finalment l'escriptor va resumir quin ha de ser, en la seva opinió, la funció de la novel·la negra: "Donar veu als que no tenen veu, descriure les clavegueres del sistema".

L'escriptor Antonio Lozano també va repassar la història del gènere, coincidint en els aspectes bàsics amb Juan Madrid, per afirmar que la novel·la negra fa temps que va deixar ser un divertiment, "els dies d'Agatha Christie han passat, ara tenim la televisió per fer aquesta funció". Tot va començar, segons Lozano, amb Poe, amb "Els crims del carrer Morgue", on un orangutan és l'assassí. Al principi l'important no és el que passa al voltant del crim sinó el crim en si, dilucidar el crim. No es pot dir que el gènere va néixer desideologitzat perquè ho va fer per defensar els interessos de la classe emergent de principis del s.XIX, la burgesia, principalment el seu principi ideològic més important: la propietat. Ha de quedar clar que a tothom que atempti contra la seguretat i la propietat li caurà a sobre tot el pes de la llei, no hi ha crim sense càstig. És el temps de Sherlock Holmes i d'Hercules Poirot, els principals referents d'aquesta literatura.

Als Estats Units als anys 30 els detectius comencen a abandonar aquesta semblança bonifàcia i enginyosa, apareixen autors com Hammet o Chandler, i la novel·la policíaca es va ennegrint. El terme negre ve de la revista nord-americana Pulp Black Mask, que acull relats de detectius, i també per l'aparició a França de la famosa Série Noire, de l'editorial Gallimard, per acollir els noms més rellevants d'aquesta literatura nord-americana. També pels trencacolls foscos de les històries, pel fet que el detectiu ja no és un exemple, ni té la missió de tranquil·litzar les ànimes benpensants. Poden ser pitjors que els brivalls als que persegueix. La novel·la policíaca es torna social, descriu el que passa a la societat, els seus aspectes més foscos i més sòrdids.

Molta d'aquesta literatura negra nord-americana arribarà abans a Europa a través del cine que del paper amb obres dels anteriorment citats o James M. Caine ("El carter sempre truca dos cops") o Patricia Highsmith. A Europa destaca la figura del belga George Simenon, que es convertirà en un autor popular amb les novel·les sobre el detectiu Maigret.

Per la seva part l'escriptor argentí Raúl Argemí va tornar sobre la pregunta inicial. Per què llegim novel·la negra? Per Argemí la clau està en la naturalesa del lector. En aquest sentit va explicar com als anys 40 i 50 el món era d'una innocència radical, hi havia bons i dolents ("quan van matar Kennedy tots ploràvem a l'escola"). "Era un món d'imbècils, d'una ingenuïtat galopant", va exclamar-se. "La nostra relació amb la realitat i els mitjans era ingènua, no hi havia sospites. Avui dia ningú creu en res".

Va citar com a problemes del món actual la confusió entre informació veritable i falsa a Internet, cosa que augmenta la nostra paranoia. I davant d'això què ens queda? El moment de reflexió i intimitat que es produeix quan llegim. La novel·la negra, en la mesura que es pregunta per què, indaga en les arrels socials del per què, i aquestes arrels són les nostres, ens permet compartir espais de recreament amb els personatges, que ens mena a una resposta diferent. Però també va defensar el sentit lúdic de la lectura, com li agradava recordar a Borges.

Amb aquestes bases Argemí es va referir a la crisi econòmica actual en aquests termes: "Si feia falta saber com funciona el capitalisme, ara ja no cal. Ara hem vist que amb guany les regles són unes, i amb pèrdues unes altres. La clau està en ser paella i no pescadito frito, perquè els de la paella tenen la facultat de canviar les regles".

Indagant en les arrels de la novel·la negra. Argemí va distingir entre dos punts de referència. L'un el representa l'autor Dashiell Hammet, que va ser membre del Partit Comunista nord-americà i empresonat per això. Hammet creu que la societat és irreformable i que cal construir-ne una

altra, i per això construeix un personatge com Sam Spade, que no creu en cap regla, en cap societat, només l'interessa guanyar, és el fill més clar de Hammet i de la seva societat. L'altre punt de vista és el de Raymond Chandler, membre de l'escola pública britànica, un bon noi que crea el personatge de Phillip Marlowe, un pastor purità que creu que la justícia ha de prevaldre. Marlowe pensa que els dolents no seran sempre tan dolents, i els bons no tan bons. "Jo crec que els dolents són cada cop més dolents, i els bons més babaus", va concloure Argemí, que per això va defensar el moment íntim de la lectura com un dels pocs espais de llibertat que queden. "El llibre, nosaltres i la història, sense res més."

* * *

7. MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL PROGRAMA D'ARTISTES

El programa d'artistes d'aquesta edició s'ha configurat amb la col·laboració de diferents entitats i espais de la ciutat de Barcelona, la qual cosa ha permès que a part de l'activitat programada es complementés amb alguns avantatges per acostar l'oferta cultural als participants de la UPEC, però també a la resta de ciutadania. Mitjançant la signatura de convenis de col·laboració amb entitats i institucions culturals de la ciutat, la UPEC va ser present en els següents espais:

Recerca de museus al centre de la ciutat per establir un conveni de col·laboració. Bàsicament el conveni demana accés lliure als participants de la UPEC a canvi de presència del seus logos com a entitats col·laboradores. Entre les diferents entitats contactades s'arriba a acord amb:

- Museu Marítim i Fundació Miró, i CCCB amb accés gratuït per a les persones que presentin l'acreditació d'inscripció a la UPEC prèviament s'havia contactat amb:

- MACBA
- CCCB
- Museu d'Història de la Ciutat
- Fundació Joan Miró
- Museu Marítim
- MNAC
- Museu Picasso

- Teatre Tantarantana: accés a la representació del 15 de juliol per a 40 persones, prèviament s'havia contactat amb: Colectivo 96°, L'Abriç, Mirada, Projecte Galilei, Trotam Teatre, Teatre del Raval, Almacen, Antic Teatre, Teatro Circol Maldà, Teatre Llantiol

- Centre Cívic Pati Llimona: inclusió de l'activitat en el *Limonades* programa d'actuacions a les places del Barri Gòtic. Prèviament es contacta amb la Comissió de Festes del Districte de Ciutat Vella (organitzen Festa Major del Raval), la productora que organitza el Cinema a la Fresca al Castell de Montjuïc, la Fundació Caixa Catalunya que porten les nits a la Pedrera.

- Harlem Jazz Club: accés gratuït a les persones que presentin l'acreditació d'inscripció a la UPEC a les *Jam Session* de dimarts 13 i dimecres 14 de juliol. Prèviament es contacta amb la Sala Bikini, Luz de Gas, Llantiol, Frontó Colom i Pati Manning.

- Filmoteca de Catalunya: col·laboració en la selecció de la pel·lícula a projectar, lligada amb l'eix de ponències sobre Novel·la negra prèviament contactem amb els Arxius de la Filmoteca, Centre

de Desenvolupament Audiovisual (CDA) i la Biblioteca de la Filmoteca. La projecció definitiva es farà als cinemes Maldà.

Dilluns 12 de Juliol de 2010 a les 22:00h

Concert Anna Roig i L'ombre de ton chien

Artista: Anna Roig

Durada: 1 hora 30 minuts

Lloc: Harlem Jazz Club C/ Comtessa de Sobradiel, 8- Barcelona

Hora: 22. 00h

Després d'anys fent homenatge a la cançó francesa i sense deixar el toc teatral que la caracteritza, Anna Roig interpreta les seves pròpies cançons amb *L'ombre de ton chien*, quatre músics que es complementen, per presentar un projecte musical amb arranjaments vitals i eclèctics que abasten sense complexos sonoritats tant del jazz com del pop.

L'activitat gratuïta i oberta a tot el públic, condicionada només a l'aforament del local, va comptar amb un gran nombre d'assistents.

Dimarts, 13 de juliol de 2010 a les 20:00h

Circ 'sObre rOdes'

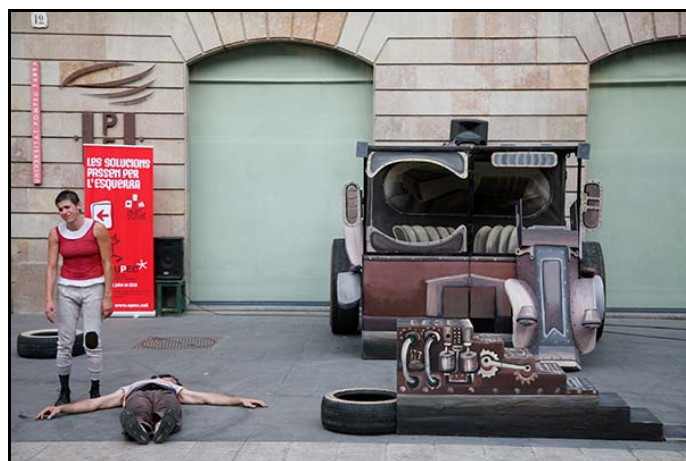
Companyia: Circ Pistolet

Durada: 60 minuts

Lloc: Plaça de la Mercè s/n - Barcelona

Hora: 20.00h

Tres personatges d'una altra època, arriben carregats amb les seves eines, rodes, cargols, claus... i de cop, un contratemps. L'acrobàcia, els equilibris, l'humor, la proesa tècnica i la música en viu són l'engranatge que mou 'sobre rodes', un espectacle de circ, divertit i per a tots els públics. La representació va tenir lloc a la plaça de la Mercè, en tractar-se d'un acte de carrer va comptar amb la participació de molts vianants. L'activitat es va incloure en el programa d'actes del centre cívic Pati Llimona anomenat *Llimonades*, una iniciativa que promou la participació en activitats per gaudir de propostes culturals a l'aire lliure a les places i patis del Gòtic.

* * *

Dimecres, 14 de juliol de 2010 a les 20:30h

Projecció cinematogràfica Brigada Criminal (1950)

Dirigida per: Ignacio F. Iquino

Durada: 90 minuts

Lloc: Cinemes Maldà. C/ del Pi, 5 - Barcelona

Hora: 20.30h

A un jove policia li encarreguen la detenció d'un delinqüent. Aquest fet el porta a descobrir un perillós grup d'atracadors, en el qual si introduirà d'incògnit.

El cinema Maldà va ser l'espai en el qual vam fer la projecció cinematogràfica Brigada Criminal.

Aquesta pel·lícula va ser triada com a lligam entre l'eix de les jornades sobre Còmic – política – novel·la negra – novel·la social i el Programa cultural.

Activitat gratuïta oberta a tothom.

* * *

Dijous, 15 de juliol del 2010 a les 21:00

Teatre Contra el progrés

Companyia: Teatre al detall

Dirigida per Joan Mª Segura Bernades

Durada: 70 minuts

Lloc: Teatre Tantarantana C/ de les Flors, 22 – Barcelona

Hora: 21.00h

Mitjançant escenes provocadores, el dramaturg Esteve Soler trenca amb les expectatives del públic. En les seves escenes burlesques desemmascara les monstruositats generades pels temps en què vivim. Les exageracions de Soler i el seu humor negre inciten el riure, però sempre es queda glaçat per la seva cruesa.

La programació del Teatre Tantarantana per al mes de juliol va ser la proposta per a l'activitat cultural de dijous. Des de la UPEC es va comprar part de l'aforament per a la representació de dijous i es van oferir les entrades mitjançant sorteig obert al públic.

Divendres, 16 de juliol del 2010 a les 21:00

Concert de Cloenda

Nour i Dumbala Canalla

Durada: 2 hora i mitja

Lloc: Espai Jove La Fontana C/ Gran de Gràcia, 190

Hora: 21.00h

Nour

Formació liderada per Yacine (ex-Cheb Balowski). Exquisits riffs de guitarra i un treball líric i melòdic que mostra una fusió de rock amb ritmes i melodies d'influència àrab.

Dumbala Canalla

Un grapat de músics i molta música amb influències ben variades: balcànica, klezmer, swing i tradicional catalana. Música impossible d'escoltar sense moure's!

L'Espai Jove la Fontana de Gràcia va acollir el concert de cloenda de les jornades del 2010. Dos grups amb estils diferents van acostar els ritmes als joves que es van acostar a l'espai.

8. MEMÒRIA D'ACTIVITATS EN EL MARC DE LA UPEC

FORUM SOCIAL CATALÀ

El 30 i 31 de gener de 2010 l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona va acollir el Fòrum Social Català 2010, amb la participació del rector, Jordi Serrano, a la taula **Crisi de la democràcia i defensa de la política** organitzada i en col·laboració amb Fundació Josep Irla, Institut de Govern de Polítiques Públiques (IGOP) i el Centre Internacional Escarrés per a les minories Ètniques i les nacions (CIEMEN).

L'objectiu de la taula era analitzar les causes de la desafecció envers el sistema democràtic; estudiar les diferents propostes relacionades amb la democràcia participativa; reivindicar l'acció política com a eina de transformació. L'activitat es va dividir en dues parts: la primera, un representat de l'àmbit acadèmic va radiografiar la situació actual de la participació política, acotant el terme desafecció política, i fent una exposició sobre la democràcia participativa. La segona part, amb un format de taula rodona amb representats de diferents àmbits vinculats en política van debatre sobre la necessitat de reivindicar el compromís polític.

PRESENTACIÓ PUBLICACIÓ A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

El 25 de març de 2010 es va portar a terme la presentació de l'estudi *Catalunya ha deixat de ser catòlica?* a la Universitat de Barcelona. L'estudi, que va ser presentat a la llibreria Laie el 4 de novembre de 2009, fa una anàlisi de les dades sobre les quals es demostra que Catalunya no és tan catòlica com alguns volen fer creure.

TERTÚLIES UPEC 2010

Les tertúlies mensuals ofereixen un espai en el qual seguir debatent i reflexionant vers temes d'actualitat. Les tertúlies es configuren com una eina de divulgació d'idees, un espai de debat i reflexió sobre temes diversos que puguin ser rellevants en aquell moment, o que per altra banda siguin eixos temàtics que donin peu a obrir altres projectes, és a dir, eixos que apropin diferents entitats davant una temàtica comuna de treball.

La temàtica troncal de cada tertúlia ve donada "a proposta", a partir dels feedbacks i propostes de les entitats amb les quals manté contacte, s'elabora un programa i es fa distribució dels materials recopilats que millor responguin als interessos manifestats. S'hi empran suports com ara l'audiovisual o el literari per introduir el tema de la tertúlia i per donar peu al debat que serà dirigit per experts dels àmbits que es tracten.

Programa de tertúlies de primavera:

Dimecres, 3 de març de 2010 - Retardar la jubilació garanteix el dret a una pensió?

Espai Jove de Gràcia

Ponents: Carmelo Palomero (Director provincial de l'INSS) i Josep González Calvet (Professor de macroeconomia a la UB)

Moderador: Toni Tuà

Cicle de tertúlies de primavera
Retardar la jubilació garanteix el dret a una pensió?

Dimecres, 3 de març de 2010 a les 18.30h
Espai Jove la Fontana (C/ Gran de Gràcia, 190 - Barcelona)

Amb la participació de:

Sr. Carmelo Palomero, director provincial de l'Institut Nacional de Seguretat Social
Sr. Josep González Calvet, professor de Macroeconomia de la UB

Moderador l'acte:

Sr. Toni Tuà, responsable de Política Sanitària de CCOO de Catalunya

Amb la intervenció des de la fila zero d'**Acció Jove** i **AJEC**, entre d'altres.

Organitza:

Amb el suport de:

Podeu confirmar l'assistència a: projectes@upes.cat o trucant al 93 318 45 50 (UPEC)

Treballar... fins quan?

Dijous, 15 d'abril de 2010 - Banca ètica i cooperativisme. Alternatives a l'economia formal - EcoConcern

Ponents: Sr. Jordi Marí, Sr. Ramon Pascual i Sr. Jordi Ibáñez

Modera: Pilar Castellà – tècnica de l'àrea externa d'UGT

Cicle de tertúlies de primavera
Banca ètica i Cooperativisme. Alternatives a l'economia formal

- Què és la banca ètica?
- Què vol dir cooperativisme?
- Com gestiona una banca ètica o una cooperativa el seus ingressos?
- On van a parar els seus beneficis?

Dijous, 15 d'abril de 2010 a les 19h
EcoConcern (C/ Mare de Déu del Pilar, 15 - Barcelona)

Amb la participació de:

Sr. Ramon Pascual, coordinador de Coop 57
Sr. Jordi Ibáñez, coordinador del Projecte Fiare

Organitza:

 UPEC

Amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona Ajuntament de Barcelona - Barcelona Cultura Diputació de Barcelona

Podeu confirmar l'assistència a: projectes@upec.cat o trucant al 93 318 45 50 (UPEC)

“La banca ètica no és un fi en si mateix sinó un mitjà per a la transformació social. Mentre la banca tradicional segueix patint les conseqüències de la gestió especulativa, la banca ètica creix, amb el suport, cada vegada més gran, de consumidors responsables i actius”

En la tertúlia celebrada a l'espai EcoConcern, es va debatre la interacció entre la banca ètica i el cooperativisme i com, aquestes dues propostes tan allunyades del sistema econòmic imperant, es reforcen entre elles, i creen una alternativa econòmica viable i solidària. Tant és així que durant l'any 2009, la banca ètica va créixer per damunt de les entitats financeres tradicionals. Les banques ètiques són entitats sense ànim de lucre en les quals, si hi ha beneficis reverteixen en la mateixa entitat. Es caracteritzen també per la seva transparència en la gestió, així com per oferir la possibilitat real als seus clients de saber en què es fan servir els seus diners, garantint que aquests es dirigeixen sempre a projectes amb cert impacte social. La interacció amb les cooperatives ve donada pel fet que, si bé les primeres operen com a entitats financeres, les segones estudien, avaluen i capitalitzen projectes amb alt component social, sense portar la gestió financera d'aquestes capitalitzacions. La unió entre aquests dos models de gestió alternatius dona lloc a una xarxa de col·laboració entre entitats que és del tot sostenible i que a més, reverteix en beneficis socials en comptes de lucre individual. Tot plegat, resultat de la voluntat i de la confiança en què existeixen o que inclús es poden inventar models més equitatius per gestionar els nostres recursos.

Dimecres, 26 de maig de 2010 – projecció del documental: Gaza War in Media - Sala d'actes d'UGT

Ponents: Mohammad Rujallah i Pepe Nieto

Modera: Juan Linares

Gobierno que en dos años y medio...
clarado dos guerras...
un...
"L...
opin...
men...
"Es...
guerra de la historia de Israel...
y nadie sabe cómo va a acabar".
El sábado por la tarde, horas
antes de que tanques y vehículos
blindados cruzaran las fronteras
de Gaza en cuatro puntos, llegó

Gaza
War in Media
www.warinmedia.com

Cicle de tertúlies de primavera de la UPEC
Projecció del documental
Gaza War in Media - "La guerra de Gaza als mitjans"
Dimecres, 26 de maig de 2010 a les 18.30h
Local de la UGT (Rambla Sta. Mònica, n. 10, 1a planta - Barcelona)

Amb la intervenció de:
Mohammad Rujallah, guia i intèrpret palestí, procedent de Gaza
Pepe Nieto, coordinador de projectes de cooperació de Sodepau

Presenta l'acte:
Juan Linares, comunicador audiovisual, corealitzador del documental

Organitza: **UPEC** Universitat
Progressista
d'Estat de Catalunya

Amb el suport de: Generalitat
de Catalunya Ajuntament
de Barcelona Ajuntament de Barcelona
Barcelona Cultura Diputació
de Barcelona

Podeu confirmar la vostra assistència a: projectes@upec.cat o trucant al 93 318 45 50

El passat dimecres 26 de maig vam organitzar a la sala de la UGT la projecció del documental que portava per nom: Gaza War in Media amb la participació de Mohammad Rujallah (Guia i intèrpret palestí, que acompanyà l'equip en el rodatge) i Pepe Nieto (coordinador de projectes de Sodepau). La posterior tertúlia va ser moderada per Juan Linares, membre de l'equip que va enregistrar el documental.

"En una veritable democràcia els mitjans haurien de ser independents i poder parlar des de diferents fonts".

Aquesta és una de les conclusions a la qual arribaren els contertulians després de la projecció del documental Gaza war in media, una denúncia a la manipulació de la informació en alguns conflictes –en aquest cas el viscut entre Israel i Palestina–.

Dimecres, 16 de juny de 2010 – Urbanisme metropolità. Crítiques i propostes alternatives al model de desenvolupament urbanístic actual - Aula 4 – Casa del Mar

Ponents: Jordi Borja, Manuel Larrosa i Juan Carlos Montiel

Modera: Jordi Serrano Blanquer

Cicle de tertúlies de primavera de la UPEC

Urbanisme metropolità
Crítiques i propostes alternatives al model de desenvolupament urbanístic actual

Dimecres, 16 de juny de 2010 a les 19.00h
Casa del Mar (C/Albareda, 1-13, Aula 4, 1a planta - Barcelona)

Amb la intervenció de:

Jordi Borja, geògraf i urbanista
Manuel Larrosa, arquitecte
Juan Carlos Montiel, director-gerent de l'Agència Metropolitana Barcelona Regional

Moderat per:

Fernando Barreiro, soci-director de l'empresa Territoris i Organitzacions

Organitza: **UPEC** Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona Ajuntament de Barcelona Barcelona Cultura Diputació de Barcelona

Podeu confirmar la vostra assistència a: projectes@upec.cat o trucant al 93 343 74 72

El passat dimecres 16 de juny vam organitzar a la Casa del Mar la tertúlia que portava per nom: "Urbanisme metropolità: Alternatives al model actual" amb Jordi Borja (geògraf i urbanista), Manuel Larrosa (arquitecte) i Juan Carlos Montiel (director-gerent de l'Agència Metropolitana Barcelona Regional).

Durant el transcurs de l'acte, vam poder conèixer a través de l'experiència professional dels ponents, les diferents cares de l'actual Pla d'ordenació territorial, tant a nivell de Catalunya com per l'afectació a l'anomenada àrea metropolitana de Barcelona. Un dels punts en comú expressats per tots tres oradors va ser el de considerar l'ordenació del territori com un plantejament polític en el qual conflueixen diversos aspectes com els serveis d'usos, la inclusió /adhesió de municipis al pla, plans urbanístics, redistribució de la despesa municipal, etc.

SUPORT AL PROJECTE de SUBURBE:

Programa desenvolupat per una de les entitats del Consell Social de la UPEC que consisteix en intervencions artístiques en espais urbans, tal com es va fer durant l'any 2009. En l'edició actual s'opta per espais de transport públic del cinturó de Barcelona, per la qual cosa es porten a terme reunions amb els Regidors/res de Cultura i Regidors/res de Mobilitat de les

cinc ciutats que tenen estacions de metro (Badalona, Cornellà, l'Hospitalet, Santa Coloma i Sant Adrià). També s'obre la via de contacte amb altres entitats de transports metropolitans com ara Renfe (amb interès per l'estació de Cerdanyola) i l'àrea de Relacions Externes de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (amb especial interès per les estacions de Rubí, Terrassa, Sabadell i Universitat Autònoma)

Reunions portades a terme amb diferents ajuntaments del Vallès interessats en el desenvolupament del projecte Suburbe en alguna de les estacions de la seva població:

- Cornellà – 01/03/10 – Antonio Balmón (Alcalde) i Rocío García (Regidora de Cultura)
- Sant Adrià del Besòs – 02/03/10 – Ruth Soto (Regidora de Cultura) i Anna Calero (Tècnica Auxiliar Joventut)
- Santa Coloma de Gramenet– 17/03/10 – Montserrat Olivés (Regidora de Cultura) i Juan González (Tècnic Cultura)
- L'Hospitalet de Llobregat – 11/03/10 – Xavier Gil (Director Centre Cultural Tecla Sala)
- Badalona – 09/04/10 – Mateo Chalmeta (Regidor Cultura)

Reunions portades a terme amb els Regidors de Cultura dels ajuntaments del Vallès :

- Sabadell – 20/04/10 – Lluís Monge (Regidor de Cultura) i Anna Mimó (Cap d'Administració de Recursos del Servei de Cultura)
- Rubí - 22/04/10 – Jep Quintas (Cap de Servei Cultura i Cooperació Internacional)
- Terrassa – 14/05/10 – Amadeu Aguado (Regidor de Cultura) i Pietat Hernandez
- Cerdanyola

El projecte es troba en fase de compilació de les obres que es presentin a formar part del projecte. Està previst que el resultat de la selecció i per tant l'exposició de les obres es porti a terme a mitjans octubre

9. PUBLICACIONS

EDICIÓ I PUBLICACIÓ DE LES PONÈNCIES DEL 2009

Donant continuïtat a la línia de publicacions de la UPEC en el marc de les VI jornades vam editar els exemplars de les ponències del 2009.

Les publicacions es van poder aconseguir del 12 al 16 de juliol en els espais de desenvolupament de les VI jornades. Actualment però, es poden consultar a la web:

www.upec.cat/ca/documentacio/publicacions.html o sol·licitar-les directament a: info@upec.cat

Relació de ponències 2009

12- Ricard Fernández Ontiveros - **La crisi immobiliària i el dret a l'habitatge**

15- Michael R. Krätke - **La crisi en què estem immersos. La tercera Gran Depressió o la quarta?**

13- Jean Bricmont - **El Futur de la Il·lustració?**

16- Muriel Casals - **Excessos neoliberals o canvi de paradigma?**

14- Carlos Taibo - **Dotze preguntes sobre el decreixement**

17- Imma Cortès i Lucía Artazco - **Treball i salut en un món globalitzat... i en crisi**

18- Matthew Tree - **Efectes socials de la crisi i l'atur. Un punt de vista inevitablement personal**

22- Joan Carles Gallego - **El sindicalisme confederal davant la crisi**

19- David Casassas - **Republicanisme i emancipació social**

23- Antoni Franco Estadella - **El rol dels mitjans de comunicació a Catalunya. Els seus biaixos ideològics**

20- Florence Gauthier - **República i Sobirania Popular**

24- Raúl López López - **La veu dels treballadors i les treballadores a Nissan**

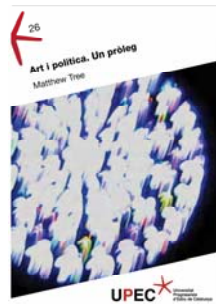
21- Pere Gabriel - **Ètica republicana avui i història del republicanisme**

25- Carles Navales - **Remuntant les crisis: l'abans i l'ara**

26- Matthew Tree - **Art i política. Un pròleg**

27- Joan Manuel Tresserras - **L'esquerra persuasiva**

28- Conclusions UPEC 2009 - **A aquells que no es resignen**

En el marc del funcionament diari de l'entitat s'ha obert la publicació d'un butlletí mensual via correu electrònic

Es va establir un calendari pel qual cada mes s'editaria un butlletí amb les activitats i informacions d'interès per als membres/amics/col·laboradors de la UPEC. Les informacions es recollien al llarg dels dies i s'editava en format web i mail el 20 de cada mes. Se n'han fet 5

Amb el canvi de logotip de la UPEC es va adaptar la nova imatge a la següent capçalera:

10. MATERIAL GRÀFIC

En el marc de les noves col·laboracions en el projecte, s'ho obert la línia de disseny del cartell de la UPEC per part d'un artista conegut. Aquest any, el cartell UPEC 2010 i les aplicacions bàsiques va ser dissenyat per l'artista Javier Mariscal.

Posteriorment des de la UPEC es va fer l'adaptació de la imatge gràfica a altres materials necessaris.

Materials dissenyats:

- Tríptic programa
- Díptic format DIN A 5
- Carpeta de mà (format DIN A 3)
- Roller de presentació
- Pancarta de taula
- Banner per a les webs dels col·laboradors i del Consell Social
- Anuncis de publicitat per a mitjans de comunicació
- Espot per a la xarxa de televisions
- Falca emesa per les ràdios

I I. DOSSIER DE PREMSA

Adjuntem un breu resum dels periodistes assistents a les jornades així com dels impactes apareguts en els mitjans.

12 de juliol. Jornada inaugural de la UPEC 2010 amb José Montilla.

- **Periodistes assistents:** Jordi Agustí, TV3. Elena Freixa, Europa Press. Pol Foradada, cadena SER. Gerard López, Catalunya Ràdio Xavier Alzinet, Agència Catalana de Notícies. Joan Porta, COMRàdio Joan Cortadellas, fotògraf d'El Periódico. Marta Sánchez, TVE. Judith Cortina, Tele-5. Clara Ribas, El Punt. Brais Benítez, Público.
- A la tarda (taula de sindicats): Montse Tió, TV3 i Brais Benítez, Público.
- **Notes de premsa escrites per la UPEC :** Una sobre el discurs de Montilla i una sobre la taula de sindicats.
- **Ressò als mitjans el mateix dia:** Teletip d'Europa Press. Teletip de l'ACN. Imatges a TV3 (telenotícies) i al Canal 3/24.

13 de juliol

- **Periodistes assistents:** Brais Benítez, Público.
- **Notes de premsa escrites per la UPEC:** Una amb declaracions de Carme Trilla i una altra sobre Oriol Junqueras.
- **Ressò als mitjans el mateix dia:** notícia a Públic sobre el dèficit en polítiques socials de Catalunya.

14 de juliol.

- **Ressò als mitjans el mateix dia :** Article d'Andreu Mayayo a Públic sobre la UPEC
- **Notes de premsa escrites per la UPEC:** Una sobre impacte de la crisi a la salut i una sobre els problemes de salut de les dones.

15 de juliol

- **Notes de premsa escrites per la UPEC:** Una sobre polítiques socials de l'Ajuntament i dues prèvies sobre el premi UPEC 2010 i la conferència de cloenda.

16 de juliol

- Article de Gemma Calvet a l'Avui sobre la taula de les noves infelicitats de la UPEC.
- **Periodistes assistents** Brais Gutiérrez, de Público.
- **Notes de premsa escrites per la UPEC:** Una sobre el premi UPEC 2010 a Fàtima Ghailan i una sobre la conferència de Joan Majó.
- **Ressò als mitjans el mateix dia :** breu a la web d'El Punt/Avui, Notícia a Públic de la conferència de Majó i el premi a Ghailan.

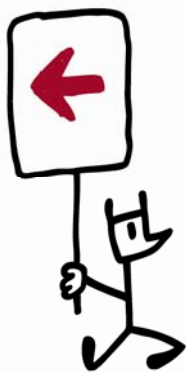
Premsa del dia 17 de juliol:

- Notícia d'obertura a El Punt + article de Jordi Serrano "La UPEC i el GPS de l'esquerra".
- Notícia al quadernet Públic.
- Foto principal de la secció de política de El Periódico de Catalunya.

Impactes als mitjans de comunicació escrits de la sisena edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC)

- *La UPEC centra su próxima edición en el derecho a decidir de Catalunya*, europapress.es, 7 de juliol de 2010.
- *Nova edició de la UPEC a la Facultat de Geografia i Història*, www.ub.edu/web, 12 de juliol de 2010.
- *UPEC, la darrera trinxera*, Jordi Serrano, El Triangle, 12 de juliol de 2010.
- *Les esquerres debaten la seva salut a la Universitat Progressista d'Estiu*, El Punt Barcelona, 13 de juliol de 2010.
- *El debat sobre les esquerres torna al cor de Barcelona. Tret de sortida a la sisena edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC). El president de la Generalitat, José Montilla, assegura que l'esquerra ha de liderar el replantejament del model de societat*, El Punt Barcelona, 13 de juliol de 2010.
- *La UPEC i el GPS de l'esquerra*, Jordi Serrano, el Punt Barcelona, 13 de juliol de 2010.
- *El president Montilla inaugura la sisena edició de la UPEC a la UB. La Universitat Progressista busca respostes a la crisi*, Público, 13 de juliol de 2010.
- *Foto: José Montilla, flanquejat per Guillem Espriu i Jordi Serrano*, El Periódico de Catalunya, 13 de juliol de 2010.
- *El catedràtic Vicenç Navarro recrimina a la dreta nacionalista que amagui la falta d'inversions. Catalunya està molt per sota d'Europa en despesa social*, Público, 14 de juliol de 2010.
- *Laboratori d'idees de l'esquerra*, Andreu Mayayo, Público, 14 de juliol de 2010.
- *Noves infelicitats*, Gemma Calvet, Avui, 16 de juliol de 2010.
- *La UPEC premia la medidora*, El Punt Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, 17 de juliol de 2010.
- *Acaba la sisena edició de la UPEC, que s'ha centrat en la crisi econòmica. La Universitat Progressista debat la desafecció política*, Público, 17 de juliol de 2010.
- *La crisi dels desitjos naturals i la felicitat. Un grup de pensadors debaten a la UPEC i invoquen Epicur per superar els traumes que la vida actual crea als ciutadans*. Público, 17 de juliol de 2010.
- *Que l'esquerra torni a somiar. La UPEC ha intentat veure què hi ha al fons dels malestans col·lectius*, Jordi Serrano, Público, 25 de juliol de 2010.
- *Manifest UPEC 2010*, el Triangle,, núm. 980 de 26 de juliol de 2010.

Manifest de la UPEC 2010

LES SOLUCIONS PASSEN PER L'ESQUERRA

La sisena edició de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya es celebra al bell mig d'una crisi econòmica global, dura i llarga, d'una incertesa perllongada pel que fa al futur del nostre autogovern i de la democràcia a Espanya i d'una ofensiva política i econòmica del conservadorisme a nivell mundial. És en aquest panorama on la UPEC, que és una Universitat gens neutral que pren partit en els grans conflictes, vol contribuir al debat per bastir alternatives de progrés.

I.- Una sortida equitativa per una crisi dura i llarga

Si l'any 2009 reflexionàvem sobre una crisi financera mundial que a Catalunya i la resta de l'Estat té un fort component associat a la bombolla immobiliària, ara la magnitud del problema mostra perfils dramàtics. Catalunya ha passat de 250.000 a 650.000 aturats, amb una afectació especialment cruel sobre els joves i els immigrants extracomunitaris. Al total espanyol, hem arribat a una taxa del 20% d'atur. La davallada dels ingressos públics ha determinat un dèficit públic per sobre del 10% del PIB a Espanya l'any 2009 que, sumat al fort endeutament privat i a riscos similars a altres països del Sud d'Europa, ha desfermat la crisi de l'euro. Aquesta realitat, sumada a la descoordinació i les errades en política econòmica dels grans governs i a la seva feblesa davant de les forces del mercat de capitals -que s'han regirat cínicament contra uns poders públics que els han salvat la vida amb diners de tots- ha dut a l'adopció de polítiques d'estabilització que inclouen no sols la reducció de la inversió sinó també i sobretot passos enrere en elements bàsics del sistema de benestar social, inclòs el sistema de pensions.

Lamentem i criticuem que en el cas espanyol s'hagi prioritzat una reforma laboral que abarateix l'acomiadament per sobre de les necessàries reformes fiscal i financera. Volem posar en evidència el nostre desacord en que es faci pagar els efectes de la crisi a aquelles persones que no l'han causat, com ara els joves, els immigrants, les dones i els pensionistes, i lamentem profundament els intents de reformar a la baixa el nostre sistema de pensions. En aquest sentit entenem i compartim l'enuig que ha portat a convocar als sindicats una vaga general pel 29 de setembre en el marc d'una jornada de lluita d'abast europeu. I aprofitem per expressar el nostre suport als sindicats com agents fonamentals de qualsevol redefinició de les polítiques econòmiques i dels sistemes de benestar. Els sindicats catalans i de tota Espanya han demostrat durant dècades la seva capacitat de combinar mobilització i negociació en benefici dels interessos generals de la majoria del poble i no mereixen el menyspreu crític dels que són víctimes en aquests moments.

La UPEC aposta per un canvi de model productiu per poder sortir de la crisi: necessitem regular els mercats financers, apostar per la recerca, el desenvolupament i la innovació, conjugar un nou model energètic i sobretot reformular el nostre sistema de formació, apostant per la connexió de les empreses amb la universitat i la formació professional.

Aquest escenari, si bé per una banda referma les crítiques que els progressistes fem al model de globalització i a l'anomenat *Consens de Washington* que durant dècades ha imposat el neoliberalisme, per una altra banda ens obliga a redefinir les nostres alternatives, conscients de les limitacions del sector públic en la seva actuació contracíclica. Els pecats comesos per una minoria en els anys de les *vaques grasses* ens imposaran a gairebé tots dures penitències en els anys de les *vaques flagues*. Però l'acceptació d'aquest panorama de sacrificis sota la bandera de l'austeritat sols es pot construir des de l'equitat, que passa en bona part perquè els regals fiscals dels successius governs a les rendes i els patrimonis més forts i al món financer siguin parcialment restituïts a través d'una nova fiscalitat si no volem que la crisi sigui pagada únicament per aquells que no la van crear. Subratllem que forma part cabdal de la reforma fiscal el control del frau i l'evasió fiscal i fer aflorar la economia submergida.

Bona part de les respostes s'han de trobar en l'àmbit comunitari. La Unió Europea no pot fer un bon balanç de la seva actuació durant la recessió: el Banc Central Europeu va trigar massa al 2008 a apuntar-se a la baixada de tipus; la coordinació de polítiques econòmiques ha estat pràcticament inexistent; el lideratge polític és nul; i la reacció davant de la crisi grega, que ha estat a punt de generar la implosió de l'euro, ha estat

lenta i mesquina. Entre d'altres coses, al UE necessita reparar l'asimetria dels acords de Maastricht pel que fa al bastiment d'una política econòmica comuna que inclogui l'harmonització fiscal, la defensa dels sistemes de benestar, un *New Green Deal* i la generació per fi d'una taxa antiespeculativa sobre els moviments financers en l'estela històrica del plantejament de la Taxa Tobin. En canvi, el que trobem avui és que, com hem vist a la darrera reunió del G-20 a Toronto, Europa defensa polítiques de contenció de la despesa, ben diferents les que promouen els estímuls fiscals a l'altra banda de l'Atlàntic. Sens dubte, una reformulació en clau democràtica de les institucions europees que donés més poder als ciutadans per sobre dels Estats ajudaria a superar aquest bloqueig en que viuen les institucions comunitàries.

2.- Defensar la constitucionalitat de l'Estatut, defensar la democràcia

La quarta dècada consecutiva de democràcia a Espanya i d'autogovern a Catalunya està mostrant alguns fets preocupants pel que poden significar com a tendència pel futur. Hi destaca el fet que el recurs del Partit Popular contra l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, votat majoritàriament l'any 2006 per les Corts espanyoles i pel poble català, hagi estat víctima d'un llarg Via Crucis al si d'un Tribunal Constitucional deslegitimats que ha trigat gairebé quatre anys en dictar una sentència que, tot i significar una derrota pel PP, afecta a la dignitat del nostre país. Des de la UPEC manifestem el nostre suport a totes aquelles propostes unitàries de defensa del pacte entre Catalunya i Espanya representat per l'Estatut, com ara la participació massiva a la gran manifestació convocada pel dia 10 de juliol a Barcelona.

Per la seva banda, el Tribunal Suprem ha acceptat a tràmit denúncies de grupúsculs franquistes per fer fora de la carrera judicial a Baltasar Garzón per la seva constant investigació contra els crims contra la humanitat comesos pel franquisme. El caràcter simbòlic dins i fora de les nostres fronteres d'aquest jutge i d'aquesta actuació donen la mida del mal que per a la imatge de la justícia pot tenir aquest procediment.

Una altra greu amenaça per a la democràcia rau en els moviments de connivència amb la xenofòbia que comencen a mostrar alguns dirigents dels grans partits. El cinisme d'alguns davant l'actitud racista de l'alcalde de Vic en la seva negació dels drets de ciutadania a col·lectius immigrants no és compatible amb la democràcia inclusiva.

Finalment, el retorn de la corrupció política i econòmica al centre de la vida política amenaça amb incrementar la ja molt alta desafecció política. Els casos Gurtel, Pretoria i Millet, els dos darrers de matriu catalana, necessiten no sols una actuació judicial

decidida, sinó també la presa de decisions clares per part dels partits polítics implicats, una actitud que no sempre veiem i que és especialment ambigua a la dreta, que es veu a si mateixa immune al desgast electoral que la corrupció produeix entre l'electorat.

3.- L'ofensiva conservadora

L'any 2008, l'evidència del mal provocat per la desregulació financera i l'elecció de Barack Obama com a president dels Estats Units van generar l'esperança de que el capitalisme i la globalització podien ser reformats en molts dels seus aspectes bàsics. L'any 2009, el retorn del keynesianisme, l'exigència de regulació i fins i tot fiscalització financera, la defensa del benestar social amb la reforma sanitària nord-americana com a símbol, l'avenç del consens al voltant d'un *Green New Deal* i el major paper de països en desenvolupament, com ara els BRIC (Brasil, Rússia, Índia i Xina) van generar un cert optimisme en aquest sentit.

Els darrers mesos no conviden però a alimentar aquest optimisme: als Estats Units, Wall Street boicoteja la regulació financera i els congressistes i senadors republicans aigualeixen la reforma sanitària cedint a la pressió de les asseguradores privades i el nou moviment neoconservador Tea Party; a Europa, la ja citada feblesa d'una Unió Europea sense lideratge i hegemnitzada per la dreta ha permès que els mercats estiguin per sobre dels governs; al món, la força dels BRIC no pot amagar la crisi alimentària i energètica, els desequilibris en l'accés a les noves tecnologies, la pervivència de greus conflictes militars i autèntics desastres humanitaris i els perills anunciats del cada dia més pròxim xoc energètic determinat per la incapacitat de satisfer la demanda de combustibles d'origen fòssil, el *peak oil*.

Aquest escenari obliga als progressistes d'arreu del món a prendre partit. Des de la UPEC, el programa de les jornades d'estiu i el nom dels conferencians mostren les nostres grans preocupacions. Volem parlar de la memòria històrica i del dret a la felicitat; dels sindicats i els partits d'esquerra; del balanç de set anys de govern tripartit; de la justícia; d'aquells que més pateixen als barris humils i a les cues de l'atur l'impacte de la crisi, del paper dels mitjans de comunicació, de l'auge de la xenofòbia... I ho volem fer combinant-ho amb la presència d'homes i dones que signifiquen molt en les lluites emancipatòries del segle passat. Les jornades culturals al voltant de la novel·la negra –*la poesia del tardocapitalisme*, en deia l'enyorat Manuel Vázquez Montalbán- donaran el contrapunt a les sessions de treball.

Finalment, la participació ja confirmada del president i el vicepresident de la Generalitat i dels líders dels partits progressistes i els sindicats ens obrirà la finestra a les seves alternatives en un escenari no per difícil menys estimulants pels qui, des de la UPEC, volem posar el nostre gra de sorra per canviar les ments i el món.

Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya

Barcelona, juliol de 2010